

Nőnap kiadvány

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Fotó: Nagy Tibor

Újraírják a nyáradszeredai diákok

Másodszor jelentkezik egy közép-európai ökotársadalmi versenyre a nyáradszeredai Deák Farkas Általános Iskola felső tagozatos diákcsoportja az Európai Magyar Fiatalokért Alapítvány által indított Székelykapuk – ZöldKapuk című nemzetközi projektben.

2.

Új szolgáltatót választanak az utcák takarítására

Marosvásárhelyen hétfőn könnyített versenytárgyalást tartottak, hogy kiválasszák azt a céget, amelyik ideiglenesen a városi utcákat, köztérket takarítani fogja.

4.

Fiatal vállalkozók erdélyi versenye

Szerencsére vannak olyan felelős vállalkozók, akik odaállnak a pályakezdekők mellé, és több módon is támogatják őket. Az egyik ilyen a MaStart névre keresztelt verseny, amelyet március első csütörtökén tartottak meg másodikjára.

6.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezmény

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. március 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es** telefonszámot!

Aktuális

Sorok a felköszönhetetlenekért

Kaáli Nagy Botond

Munkásmozgalmi eredetű az ünnep – ami tájainkon nem a legjobb ajánlólevél –, de ez ne tévesszen meg senkit: a nemzetközi nőnap régóta túlnötte már azt a keretet, amelyben az 1857-es, március 8-i, New Yorkban zajló tüntetés korában fogant. Akkor még a bérengyelőségért és a munkaidő csökkentéséért lépett sztrájkba negyvenezredes konfekcióipari munkásnő, március 8-i tiltakozásuk 1917-től a női egyenjogúság és a nők emberi jogainak világnapja lett. A tizenkilencedik század második felének, a huszadik század elejének gazdaságilag fejlett világában a bérengyelőség mellett a női egyenjogúság problémáinak sem állt a helyzet (avagy a társadalmi beidegződések) magaslatán, ahogyan a még nem létező női szavazójog kérdésköre sem. Mára mindez a múlté. De vajon a múlté-e?

Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy túl vagyunk ezeken a problémákon, hiszen a női szavazójog, munkavállalási jog ma már nem kérdés, és az is nyilvánvaló, hogy vannak munkakörök, amelyekben a nők, természetes női adottságaik – például fejlettebb empátiájuk – révén férfitársaiknál eredményesebben teljesítenek. A világ nyugati felén (tekintsünk el az elszigetelt esetektől) a nemzetközi nőnap hatására is megszűnt a hátrányos megkülönböztetés. De megszűnt-e? Hiszen naponta látjuk a hírekben az emberkereskedelemtől és

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

MÁRCIUS

8., szerda
A Nap kel
6 óra 50 perckor,
lenyugszik
18 óra 18 perckor.
Az év 67. napja,
hátravan 298 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó

Hőmérséklet:
max. 13 °C
min. 4 °C

✦ Isten éltesse!

Ma ZOLTÁN, holnap FRANCISKA és FANNI napja.

FRANCISKA: a latin Franciscus, azaz Ferenc női alakja, jelentése: francia.

FANNI: a német Stefánia önálló becézése, eredeti jelentése: viágkoszorú.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. március 7.

1 EUR	4,9209
1 USD	4,6149
100 HUF	1,3026
1 g ARANY	273,5057

Újraírják a nyáradszeredai diákok

Másodszor jelentkezik egy közép-európai ökotudományi versenyre a nyáradszeredai Deák Farkas Általános Iskola felső tagozatos diákcsoportja az Európai Magyar Fiatalokért Alapítvány által indított SzékelyKapuk – ZöldKapuk című nemzetközi projektben. A tavalyi siker után már nem titkolt céljuk a legjobbak között végzezni.

Gligor Róbert László

Tavaly arany minősítéssel díjazta a zsűri a Green Team (Zöldcsapat) teljesítményét a versenyen való első részvétel után, ezért a csapat jutalomkiránduláson vehetett részt múlt nyáron az Adriai-tenger partján.

A sikeren felbuzdulva olyan lelkesen kezdtek el a felkészülést a diákok, hogy vezetőtanárjuknak alig akadt teendője, a tíz 6-7. osztályos gyerek szinte önállóan készített plakátokat, tanulmányi anyagot, gyakorolt a hangszereken. Ugyanis ezúttal az volt a feladat, hogy a csapatok megadott címszavak alapján hat plakátot készítsenek, ezeket pedig vándorkiállításon mutassák be. A diákok egy zenés irodalmi összeállítással készültek, amelynek témája természetesen a tiszta környezet. A vándorkiállítást legkevesebb három helyen kell bemutatni: az elsőt múlt héten az iskola aulájában tartották diákjaiknak és tanáraiknak, a másodikat múlt pénteken a főtéren református egyházközség ifjúsági közösségében, a harmadikat pedig szerda este tervezték be a Király presszóba, ahová bárkit szívesen látnak, de főleg a szülők számára teszik elérhetővé – mondta el a Népújságnak Antal Ilka felkészítő tanár. Az előadást nem kötelező mindhárom helyszínen

bemutatni, a csapat mégis szívesen megteszi.

Lassan fél éves munkáról van szó – számolt be a tanár. Októberben kellett benevezze az iskola a csapatot, novemberben megkezdtek a felkészülést, felelevenítették meglévő ismereteiket a környezettudatos életéről és arról, hogy mit tehetnek egyenként azért, hogy hozzájáruljanak a környezet védelméhez. Hosszabb folyamat volt a plakátok elkészítése, amelynek során használtak természetes anyagokat (mint fa, moha, ág, kavics) és újrahasznosítottak különböző anyagokat (kupakok, papír, reklámújságokból kivágott képek). A műsort januárban kellett volna betanulni, de egy betegség miatt ezt nem sikerült elkezdeniük, és közbejött a februári vakáció is, ezért most gyorsított ütem-

ben kellett a kiállításokat bemutatniuk, mert az eredményeket dokumentálniuk kell, és a hét végéig le kell adniuk a pályázati dokumentációt – tudtuk meg a tanárnőtől. Eredményhirdetés valószínűleg áprilisra várható. A legjobbak magyarországi, brüsszeli vagy akár dalmáciai kirándulást nyerhetnek.

Egyébként az iskola másik csapata, a Kátai Judit tanítónő által felkészített Deákos kicsillagok (4. B osztály) a SzékelyKapuk – ZöldKapuk pályázat másik témakörében (a karácsonyi születés örömhírének továbbadása) arany minősítést nyert. Így a nyári vakációból egy hetet ismét az Adriai-tengeren tölthetnek majd, miután tavaly nyáron is ugyanilyen eredményt értek el, és felejthetetlen napokat tölthettek a dalmát tengerparton.

Három helyszínen mutatja be a csapat a plakátjait és előadását

Fotó: Gligor Róbert László

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Hiding Place lemezbemutató koncert

Március 17-én 19 órától a marosvásárhelyi Mihai Eminescu Ifjúsági Házban lemezbemutató koncertet tart a 2020-ban duóként alakult, azóta kibővült Hiding Place. Az együttes első saját dala 2022. novemberben jelent meg I'm here (Itt vagyok) címmel. Azóta több szerzeményen is dolgoztak, és március elsején megjelent az első lemezük, amelyet először mutatnak be közönség előtt. A pop R&B és jazz stílusban megszólaló saját dalok mellett a lemezbemutató koncerten hazai és magyarországi meghívottak is fellépnek, mint Vizi Imre, Zolbert és a Blessed táncstúdió. Az együttest erősítik: Debreczi Norbert ütőhangszereken, valamint Perjesi-Sangala Felicie, Nagy Editke, Kedli Olivia háttér vokállal. A Hiding Place együttes tagjai: ének: Sárdi Tiffany, zongora: Sárdi Tamás és Kulcsár Lukács, basszusgitár: Kundl Heni, dob: Ercsei Frankie. A belépés díjtalan.

Jöjjen színházba, nézzen rádiót!

A 65 éves Marosvásárhelyi Rádió születésnapjára rádiómaratont szervez. Ennek keretében a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatával közösen március 8-án reggel 7 és este 6 óra között nyílt (nő)napra várják az érdeklődőket a színházba, ahol az élő műsorokat, koncerteket a nagyszínpadról közvetítik.

Nagyböjti lelki gyakorlat

Március 20. és 25. között a HIFA Románia Egyesület online nagyböjti lelkigyakorlatra várja azokat, akik húsvét ünnepeire imádsággal szeretnék készülni. A lelkigyakorlat március 20-án 17.30-kor egy csoportos kezdő és március 25-én 18 órától egy záró találkozásból áll. A résztvevők vállalják, hogy a köztos napokon napi fél órát imádkoznak, és mindennap beszélgetnek a lelkigyakorlat egyik kísérőjével az imádságokról. A közös találkozások Zoomon, a személyes beszélgetések valamilyen videokommunikációs programon zajlanak. Jelentkezési határidő: március 12., további információkért Nagy Lillát lehet keresni a 0754-384-034-es telefonszámon.

Gyűlésezik az EME-szakosztály

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya március 11-én 11 órakor tartja évi közgyűlését a marosvásárhelyi Vártemplom gótikus termében, a szervezők várják a szakosztály minden tagját.

Gálakoncert

Március 11-én, szombaton 18 órától a 65 éves Marosvásárhelyi Rádió születésnapjára maratonja keretében a Kulturpalotában gálakoncertet szervez. Fellép a Román Rádiótársaság Big Band & New Vegas Show zenekara, amely első alkalommal koncertezik a marosvásárhelyi közönség előtt. Műsorán klasszikusok szerzeményei és slágerek. A belépés díjtalan.

Hírszerkesztő: Vajda György

Március 15-i ünnepségek Marosvásárhelyen

Kétnapos rendezvénysorozatot szervez az RMDSZ Maros megyei és marosvásárhelyi szervezete, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal és a Marosvásárhelyért Egyesület március 15-e tiszteletére. Március 14-én a Maros Megyei Múzeum várbeli épületében kokárdakészítés, népdaloktatás és mesemondás mellett Petőfi-szobrokról szóló fényképiállítás is nyílik. Megtekinthető egy Szendrey Júliáról szóló pódiumműsor, és katonadalok is elhangzanak majd. A megemlékező ünnepség március 15-én 16 órától lesz a Postaréten, a Székely vértanúk emlékművénél, ahol

fellép a Maros Művészegyüttes a forradalmat megidéző, Varga János által rendezett rövid előadásával, és Marosvásárhely válogatott vegyes kara. A marosvásárhelyi felsővárosi református egyházközség nőszövetsége 1848 darab Kossuth-kiflivel vendégeli meg a résztvevőket. 19 órától a Kulturpalota nagytermében adják át a Könyv és Gyertya díjakat. A gálán nyolc Maros megyei személyt tüntetnek ki, akik életük, munkásságuk során kiemelkedő módon segítettek a magyar közösséget. A díjátadó ünnepségen fellép a Csik zenekar.

Rendőrségi hírek

Huzaltolvajokat fogtak

Március 5-én a marosvécsi rendőrök házkutatást tartottak egy tekeújfalusi házban. A gyanú szerint az ott lakó 49 éves férfi február 17-én éjjel Fickón a főút melletti oszlopkokról mintegy 100 méter rézkábellet lopott. Az ügyet a szászrégeni ügyészség vizsgálja.

Éjjeli razzia

Március 4-én este 8 és hajnali 4 óra között a marosludasi, szászrégeni, radnóti és mezőzáhi rendőrök razziaát tartottak a hatáskörükbe tartozó megyei utakon. Összesen 72.145 lej értékben 135 bírságot róttak ki, ezek közül 66-ot gyorsajtásért, 17 esetben a gépkocsiban ülők nem csatolták be a biztonsági övet és nem használtak gyerekzséket a kiskorú utasnak. További 50 büntetést különböző szabálysértésért

róttak ki, ezenkívül 9 jogosítványt függesztettek fel gyorsajtásért és egyet szabálytalan előzés miatt, ezenkívül öt forgalmi engedélyt is bevontak. Március 4-én Disznajón egy Neamț megyei 27 éves fiatal a településen 127 km/órás sebességgel száguldott, és kiderült, hogy tudatmódosító szerek hatása alatt állt, ahogy az a 24 éves marosoroszfalui hölgy is, akit Szászrégenben a Pandúrok utcájában állítottak meg. Alsóidecsen március 5-én éjjel 1 órakor egy haszonjármű 49 éves marosvásárhelyi gépkocsivezetője ittasan vezetett. Segesváron március 5-én este 9-kor bukott le egy 51 éves gépkocsivezető, aki szintén ittasan vezetett. A dicsői rendőrök Zágóiban megállítottak egy Hunyad megyei gépkocsit, és kiderült, hogy a 32 éves sofőr nem rendelkezett jogosítvánnyal. Nyárádtón és Ludason is fennakadtak az ellenőrzésen ittas gépkocsivezetők.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Belföldi gyártó kapott megbízást a csapatszallító páncélosok fegyverzetének gyártására

Az izraeli Elbit Systems romániai leányvállalata kapott 120 millió dolláros megbízást a fővállalkozótól a román védelmi minisztérium (MAPN) által megrendelt Piranha 5-ös csapatszallító páncélosok fegyverzetének gyártására – közölte pénteken a vállalat.

Az Agerpres hírügynökség által idézett közlemény szerint a Piranha 5-ösöket gyártó (amerikai tulajdonban lévő) General Dynamics European Land Systems (GDELS) távvezérelt, 30 milliméteres automata géppuskával felszerelt lövegtornyokat, 12,7 milliméteres géppuskákat és 120 milliméteres aknavetőket rendelt az Elbittől, amelyeket a cég négy romániai gyárában, Bákóban és Măgureleben fognak gyártani a következő három évben.

A cég bejelentéséről beszámoló Hotnews.ro hírportál felidézte, hogy a román védelmi tárca 227 darab Piranha 5 csapatszallító páncélos beszerzéséről kötött mintegy 900 millió

eurós szerződést a GDELS-szel. A harci járművek romániai gyártása érdekében a fővállalkozó tavaly a Bukaresti Gépgyárral (UMB) írt alá együttműködési szerződést. Az első 36 járművet (amelyek még Svájcban készültek) 2020-ban kapta meg a román hadsereg. A következő 32-t már Bukarestben szerelték össze, további 26 (szintén Bukarestben összeszerelt) Piranha 5 átvétele most van folyamatban.

A Hotnews.ro szerint a továbbiakban teljes egészében Romániában gyártandó 133 csapatszallító jármű számára rendeltek most az Elbittől távvezérelt lövegtornyokat, géppuskákat és aknavetőket.

Idén februárban a MAPN újabb 150 Piranha 5 nyolckerék-meghajtású páncélozott csapatszallító jármű beszerzéséhez kérte a parlament hozzájárulását. A beszerzés értékét 674 millió euróra becsülte a román védelmi tárca. (MTI)

Egymillió 155 mm-es löszert vásárolhat Ukrajnának az EU

Az Európai Unió egyre közelebb kerül ahhoz, hogy közös löszereszerrel egyszerre segítse Ukrajnát és töltsen fel a tagállamok készleteit, ám a finanszírozással kapcsolatban még számos kérdés vár megoldásra.

A blokk védelmi miniszterei Stockholmban vitatják meg az Ukrajnának szánt 155 milliméteres löszerek szállításának felgyorsítására vonatkozó terveket. Ukrajna többször is elmondta, hogy ezek a löszerek mennyire fontosak az Oroszország ellen vívott harcokban, és hogy folyamatosan szükségük van rá.

Hanno Pevkur, Észtország védelmi minisztere a Reutersnek adott telefoninterjújában arról beszélt, hogy a szerdai találkozón az EU-s miniszterek „politikai konszenzusra” juthatnak a közös beszerzés folytatásáról, és hogy csak egy kérdés van az ügyben, az pedig a finanszírozás. Az észt miniszter szerint az EU-tagok a löszereszer esetén nem nyúlhatnak ahhoz a pénzhez, amit már eleve az Ukrajnának nyújtott katonai segítségnyújtásra fordítottak, és úgy véli, hogy a közös beszerzés nem akadhat el az uniós szervek közötti belharcok miatt. Hozzátette: amennyiben ezt a projektet átviszik, azzal jelentős lépést tesznek az uniós integráció felé, mivel a védelmi beszerzések eddig nagyrészt az EU-tagországok kormányainak a saját hatáskörébe tartoztak.

Egy, az ügymenetre rálátó uniós tisztviselő a Reutersnek azt nyilatkozta, hogy több uniós ország már ennek a hétnek a vége felé aláírhat egy olyan megállapodást, mely rögzíti a be-

szérségi terv feltételeit, eszerint pedig az első szerződéseket április vége körül köthetik meg.

Ukrajnában az orosz és az ukrán haderő naponta több ezer tüzérségi lövedéket használ el

A Reuters emlékeztet: Kijev és szövetségesei szerint Ukrajnában az orosz és az ukrán haderő naponta több ezer tüzérségi lövedéket használ el, de Oroszországnak a nagyobb készletei miatt a tüzereje is erősebb. Ukrajna eközben gyorsabban használja fel a lövedékeket annál, mint amilyen tempóban a szövetséges nyugati államok képesek legyártani azokat, viszont a nyugati partnereknél folyamatosan apad a raktáron lévő löszerek mennyisége.

Az EU a múlt héten elküldte a javaslatát az EU-tagállamoknak a közös beszerzésről, de a dokumentum nem határozza meg, hogy az EU-nak mennyi löszert kellene rendelnie, miként azt sem, hogy milyen áron, és azt sem, hogy azok mikor állnak rendelkezésre. Hozzáteszik, hogy az iparágat gyorsabb gyártásra ösztönözhetné egy jelentős megrendelés.

Észtország múlt hónapban közölte: az EU idén Ukrajnának egymillió darab 155 mm-es lövedéket kellene vásároljon, aminek a becsült költsége négymilliárd euró. A Reuters ehhez hozzátette: az EU által finanszírozott európai békekeret ebből közel 1 milliárd eurót állna.

Az uniós tisztviselők abban bíznak, hogy a szerdai találkozót követően a terv a március 20-i kül- és védelmi miniszteri találkozón megerősíthető, majd az azt követő uniós csúcstalálkozón véglegesíthető. (Euronews)

Lapértésülés: az elutasított menedékkérők hazatelepítése három esetből kétszer sikertelen Németországban

Az esetek kétharmadában sikertelen az elutasított menedékkérők hazatelepítése Németországból – írta a Welt am Sonntag.

A vasárnapi német lap a jobbközép CDU/CSU pártszövetség szövetségi parlamenti frakciójának írásbeli kérdésére adott kormányzati választ idézve azt írta, hogy 2022-ben 12 945 hazatelepítést hajtottak végre, és 23 337 esetben zárult eredménytelenül a művelet.

A végre nem hajtott hazatelepítések szinte mindegyike – 22 408 eset – már azelőtt meghiúsult, hogy az előkészítésért felelős tartományi rendőrség átadta volna az elutasított menedékkérőt vagy menedékkérőket a hazaszállítást intéző szövetségi rendőrségnek.

Ennek számos oka lehet. A leggyakoribb az, hogy a hazatelepítendő embereket nem találják meg a lakóhelyükön, a kormányzati kimutatás alapján 6971 esetben zárták le az eljárást eredménytelenül azért, mert a tartományi szervek nem tudták elszállítani az illetőt a kijelölt repülőtérre.

A Welt am Sonntag értesülése szerint az is gyakori, hogy törlik az adott járatot. Így például az Ukrajna elleni orosz támadás következtében nemcsak az oroszországi és ukránjai, hanem a moldovai repülőterekre sem indítanak gépeket Németországból, Olaszország pedig 2022 decemberében egyik napról a másikra leállította az Olaszországból Németországba vándorolt és ott elutasított menedékkérők visszavételét.

Előfordul az is, hogy az elutasított menedékkérők hazájának hatóságai tagadják meg a visszafogadást, így nem tudnak elindulni például csoportos hazaszállításra szervezett charter-

járatok. Ilyen esetekről számoltak be hazatelepítéssel foglalkozó tisztviselők a Welt am Sonntagnak a többi között Nigériával és Irakkal kapcsolatban.

A lap a Hessen tartományi belügyminisztérium adatait idézve hozzátette, hogy egy sor országba, Afganisztánba, Irakba, Iránba, Marokkóba, Szíriába és Szomáliába szinte egyáltalán nem, vagy legfeljebb kivételes, egyedi esetekben lehetséges hazatelepíteni elutasított menedékkérőket. A Hessenben nyilvántartott 18 ezer elutasított menedékkérő közül nyolcezren származnak ebből az országcsoportból.

A Welt am Sonntag értesülése szerint számos művelet akkor hiúsul meg, amikor a hazatelepítendő embert már sikerült kiszállítani a repülőtérre és átadni a szövetségi rendőrségnek, és az illető hazája sem akadályozza az eljárást. Ezek közül 256 esetben az illető fizikai ellenállása miatt volt eredménytelen a művelet, 206 esetben a repülőgép kapitánya nem volt hajlandó elszállítani az illetőt, 90 esetben egészségügyi gondok léptek fel, 43-szor pedig a hazatelepítésre jelölt illető az utolsó pillanatban bírósági úton érte el az eljárást leállítását – ismerte a lap a CDU/CSU frakciójának megküldött kimutatást.

A Welt am Sonntag hozzátette, hogy az elutasított menedékkérők és a bűncselekmény miatt távozásra kötelezett külföldiek számához képest hagyományosan alacsony az eredményes hazatelepítések száma Németországban. A legsikeresebb év 1994 volt, amikor 53 043 eljárást zártak le eredményesen. Azóta ez a szám rendre jóval kisebb, a koronavírus-világjárvány első évében, 2020-ban például csupán 10 800 hazatelepítést hajtottak végre. (MTI)

Ország – világ

Felmentették a volt belügyminisztert

Felmentette a bukaresti törvényszék hétfőn a gondatlanságból elkövetett emberölés vádjától Gabriel Oprea volt belügyminisztert, akit a korrupcióellenes ügyészség (DNA) szerint felelősség terhel a konvojában 2016-ban történt halálos közúti balesetért. A DNA csaknem öt éve, 2018 májusában emelt vádat a Victor Ponta vezette kormányban miniszterelnök-helyettesi tisztséget is betöltött Oprea ellen, arra hivatkozva, hogy a politikus a baleset napján is hatalmával visszaélve jogosulatlanul vett igénybe rendőri felvezetést. Az ítélet nem jogerős. (MTI)

Nőtt a kiskereskedelmi forgalom januárban

Romániában 5,7 százalékkal nőtt januárban a kiskereskedelmi forgalom volumene a nyers adatok szerint az előző évi januári adatokhoz képest – közölte hétfőn az Országos Statisztikai Intézet (INS). A nyers adatok szerinti bővülés főként a nem élelmiszer-kiskereskedelem 9,1 százalékos forgalomnövekedésének köszönhető, az élelmiszerekből, italokból és dohánytermékekből 5,4 százalékkal nőttek az eladások. Az üzemanyag-értékesítésben 0,4 százalékos visszaesést regisztráltak tavaly januárhoz képest. Tavaly decemberhez viszonyítva a nyers adatok szerint 22 százalékkal csökkent a kiskereskedelmi forgalom volumene Romániában, ami szezonális és naptárhatalással kiigazítva már 0,7 százalékos növekedésnek felel meg. Tavaly 4,4 százalékkal emelkedett Romániában a kiskereskedelmi forgalom volumene éves összevetésben, miután 2021-ben 10,1 százalékkal nőtt 2020-hoz képest. (MTI)

Sorok a felköszönhetetlenekért

(Folytatás az 1. oldalról)

a kényszerített prostitúció visszasságai mellett a családon belüli erőszak hosszú éveinek különböző következményeit, a mentalitást, amely elmaradottabb európai vidékeken még mindig a tizenkilencedik századot idézi és az akkori, a hagyomány által sok esetben szentesített módon a legjobb esetben is csak tenyészállatként kezelt falusi menyecskék tragikus sorsát emeli át a mába. A mába, amelyben ennek semmi helye nincs, de mit tudnak erről a – beszélt nyelvtől és kapott kultúráról teljesen függetlenül – funkcionális analfabéta, isten háta mögötti helyeken élő, félig troglodita családok, amelyek életkörülményeit a nyomor, az alkohol, a kilátástalanság és az otthonról hozott rossz példák sorozata határozza meg? Semmit. És ne feledjük: a mi kultúrámban, a nem is túl régmúltban (és talán a jelenben is?) még elfogadott volt a vélekedés, miszerint „jó ember volt az uram, mert csak ritkán vert meg”.

És persze ott az érme másik oldala, a női egyenjogúságért folytatott harc vadhajtsága, a harcok feminizmus, amelynek sikitó lidércei ezen, a női egyenjogúság mellett állást foglaló cikket és annak a női nemet a legteljesebb mértékben tisztelő íróját is izekre tudnák szedni, olyan, manapság fenn divatos PC-lözüngöket riktótozva, hogy diszkrimináció (meg mertem különböztetni a férfi és női nemet), általánosítás, azaz degradálás, azaz a mindenképp felett álló egyéniség megkérdőjelezése (a nők empátiája sok esetben a férfiakénál magasabb), valamint genderkérdés (hogy merészelek a nők napján nőkről és férfiakról írni, amikor „köztudott”, hogy számos más nem is létezik). Nekik köszönhető, hogy a női nem igazságosan kiharcolt jogain fölül ma már oda jutottunk, hogy egy kedves bók is számíthat szexuális zaklatásnak, ha az illető úgy akarja értelmezni. És akkor bosszorkányper indul. És sok ártatlan ember életét tönkretette ez.

És mindezek mellett ne feledjük: most csak az európai, amerikai kultúrkörrel esett szó. A világ számos, egyéb, földrajzilag jóval kiterjedtebb részén női egyenjogúságról nem is beszélhetünk. Jól tudjuk: ezeken a helyeken, országokban apró vétségeikért, feltételezett hűtlenségért is megkorbácsolják, lefejezik, megkövezik, elevenen elégetik a kiskorukban üvegszilánkkal körülmetélt lányokat, meghatározzák, hogy mit vehetnek fel, hogy hova mehetnek, hogy kivel találkozhatnak és mikor, szándékosan analfabétának nevelik és megfosztják minden külvilági információtól őket, szobafogságra ítéltettek halálukig, és a saját családjuk öli meg őket becsületsértés címén, ha megerőszkolja őket valaki (amire nagy az esély). Életüknek még a mi, vidéki tenyészállatként tartott menyecskéink sorsa is összehasonlíthatatlanul jobb volt másfél évszázaddal ezelőtt. Éveik egyéni, visszafajtott, lelket felőrölő tragédiák sorozata. És azt is tudjuk: semmit sem tehetünk értük.

Irányítsunk feléjük legalább egy együttérző gondolatot, miután kijöttünk a virágboltból. Feléjük, a felköszönhetetlenek felé, akik azt sem tudják, hogy az őket ünneplő nap létezik.

Könnyített eljárással

Új szolgáltatót választanak a marosvásárhelyi utcák takarítására

Marosvásárhelyen hétfőn könnyített versenytárgyalást tartottak, hogy kiváltsák a céget, amely ideiglenesen a városi utcákat, köztereket takarítani fogja.

Menyhárt Borbála

Marosvásárhelyen ugyanaz a cég, a Brantner felelt az utcai takarításért, valamint a háztartási hulladék összegyűjtéséért és elszállításáért, két külön szerződés alapján. Míg az utcai takarításra vonatkozó szerződést a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal kötötte meg és bontotta fel tavaly decemberben, mivel elégedetlen volt azzal, ahogyan a cég végezte a munkát, a háztartási hulladék összegyűjtésére vonatkozó szerződést az ADI Ecolect Társulás kötötte meg, és ő felel érte.

Amint arról előzőleg már beszámoltunk, a marosvásárhelyi önkormányzati képviselők decemberben rendkívüli ülésen bólintottak rá arra, hogy a város sürgősségi eljárással új, ideiglenes szolgáltatót keressen, amely cég addig fogja a városi közterületek, utcák, parkok, zöldövezetek takarítását biztosítani, amíg a város versenytárgyaláson ki nem választ egy új szolgáltatót, amellyel majd több évre szóló szerződést köt.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal közterületekért felelős igazgatóságának vezetője, *Florian Moldovan* kedden lapunknak elmondta, a versenytárgyalás még folyamatban van, ezért részleteket egyelőre nem árulhat el róla, azonban amennyiben minden zökkenőmentesen zajlik, és nem lesznek óvá-

sok, akár már a jövő héten alá is írhatják a szerződést a nyertes céggel. Hozzátette, az utcai takarítás esetében két versenytárgyalást kezdeményeztek, az egyik hosszadalmas eljárás, és eredményeképpen több évre kötnek majd szerződést a nyertes céggel. Azonban, amíg ez megtörténik, a sürgősségi úton, könnyített eljárással kiválasztott cég felel a vásárhelyi utcák, közterek tisztán tartásáért.

Nem a megszokott módon, de lesz lehetőség a lomtalanításra

Érdeklődésünkre, hogy lesz-e a tavasszal lomtalanítás, amikor a városlakók megszabadulhatnak azoktól a növényi, illetve egyéb típusú hulladékoktól, amelyeket nem szállít el a háztartási szemetet összegyűjtő cég, *Florian Moldovan* közölte: nem létezik már a hagyományos tavaszi-őszi lomtalanítás, amihez hozzászokott a lakosság, hanem ehelyett időszakosan szerveznek begyűjtési kampányokat, amelyek során a lakosság megszabadulhat az olyan hulladékoktól, amelyeket nem lehet kihelyezni a háztartási szemet mellé. A polgármesteri hivatal előre meghirdeti majd, hogy melyek azok a napok, amikor ki lehet tenni például az udvar rendbetételéből származó növényi hulladékot vagy más típusú szemetet, remélhetőleg már a tavasz folyamán sor kerülhet erre.

Az igazgató megjegyezte, például a nagy méretű tárgyak időszakos összegyűjtésének a megszervezéséért az ADI Ecolect Társulás felel, azonban a város által az utcai takarítással megbízott cég, külön megrendelésre, előre meghirdetett időpontokban elszállítja majd a növényi maradványokat, valamint az illegálisan kihelyezett hulladékot is.

Fotó: Nagy Tibor

Mesterséges intelligencia

Dr. Ábrám Zoltán

Kétségtelen, hogy az emberiség történelmében az elmúlt évszázad, évtizedek hatalmas fejlődést nyújtottak, nyújtanak a kommunikáció és az információ területén. Ennek egyik kézzelfogható vagy még inkább látható, hallható bizonyítéka a mesterséges intelligencia. Kempenlen Farkas egykori, csodákra képes sakkautomatája jelképesen most vált valóra, és teljesedett ki igazán. Csak hogy sem a sakk gép, sem a robot, sem a mesterséges intelligenciát megtestesítő program nem képes arra, ami az embert leginkább emberré teszi: a manapság is nehezen kiismerhető agy legmagasabb fokú összegző, elemző, stratégiában gondolkodó működésére.

A tudományos kutatóktól az iskolai diákokig sokakat izgalomban tart mostanában a hét éve kitalált OpenAI amerikai mesterséges intelligencia kutatólaboratórium, annak friss programja, amelynek egyik létrehozója a mifelénk is egyre többet emlegetett, rejtélyes megjelenésű Elon Musk milliárdos. A 2022. november 30-án útjára induló, immár hozzánk is eljutott ChatGPT az OpenAI nevű cég mesterséges intelligencia rendszere, amely képes párbeszéd jelleggel megválaszolni összetett kérdéseket, valószínű és intelligensnek ható válaszokat adni. Ez a hatalmas hatást gyakorló forradalmi technológia az indulását követő öt nap után már egymillió felhasználóval rendelkezett, akikkel elbeszélget az élet nagy kérdéseiről, irodalmi esszét ír, programot javít, házi feladatot old meg, verset ír. Árad belőle az információ, rengeteg felhasználási lehetőséggel kecsegtet. Jelenleg bárki ingyen használhatja, csupán regisztráció kell hozzá.

A MI (mesterséges intelligencia) többes szám első személy megnevezésére utaló román kifejezése a NOI, aminek a fordítottja a ION. Maga a kormányfő mutatta be a „tisztelteteli tanácsadóját”, egyúttal a mi véleményeink összegzőjét, és bejelentette, hogy a teljesen romániai fejlesztésű mesterséges intelligencia alkalmazá-

sával a bukaresti kormány lehet az első, amely mesterséges intelligenciát használ tanácsadóként, „rögzíti a romániaiak véleményét, nézeteit és kívánságait”. Amerika-utánczat magas szinten.

A mesterséges intelligencia hasznos és új távlatokat nyitó lehetőség, de csupán megfelelő korlátok között lehet eszköze az embernek. Ebben az elkényelmesedett világban mégsem helyettesítheti a felelő diákot, a tudományos cikken dolgozó kutatót, a véleményformáló képviselőt. Nem rendelkezhet valódi tudással az egész világról, amennyiben az internetről származó adatokra alapoz.

A napokban én is leteszteltem a ChatGPT-t. Néhány szakmai kérdésben többé-kevésbé hasznos választ adott, majd a nevembe bújtatott személyről érdeklődtem, aki egyetemi tanár orvostudományi területen. Kiderült, hogy pécsi gyógyszer-tanár professzor voltam, a magyar farmakológusok társaságának elnöke, elsősorban szív-érrendszeri kutatásokat folytattam, Kossuth-díjjal tüntettek ki, és 84 éves koromban ért véget az imént felvázolt hosszú és tartalmas életem. Szóval, már nem létezek. Igaz, az a személy sem létezett, aki voltam.

Miután élveztem a világsz-tárrá avanszálódott mesterséges intelligencia, annál jobban értékelem régi-új életem. Annnyira még nem gyűrt a befolyása alá, hogy eredményein aligha kételkedve feltegyem magamnak a kérdést: valóban élek még? Inkább azon fogadkozom, hogy mesterséges intelligencia ide vagy oda, az eszemet nem cserélem fel semmilyen műagyrá. Még önmagam élek, és bár nem mindenkinek érdeke, hogy a valóság érzékelésére és bírálatára is képes legyek, nem feledhetem életem első felének manipulatív kommunista diktatúráját. Akkoriban Amerikától intéző kapott az országvezetés, mostanában csupa piros pontot a szabadság és liberalizmus hazájából érkező érdekek feltétel nélküli képviseletéért. Csak arra lennék kíváncsi, hogy a román Ion is eltemetett már, vagy még kifizethetem az ideai adókat?

Egymilliárd eurós beruházással épít napelemgyárat a német AE SOLAR

Romániában is napelemgyárat épít az alternatív energiaforrásokra szakosodott német AE SOLAR, a több ütemben megvalósítandó beruházás összértéke eléri az egymilliárd eurót – közölte hétfőn a kormány, miután Nicolae Ciucă miniszterelnök találkozott a cég vezetőivel és a Fekete-tengeri Egyetemek Hálózatának (RUMN) küldöttségével.

A projekt első, még idén elinduló szakaszában 2 gigawatt (GW) teljesítménynek megfelelő napelem gyártását tervezik, a teljes gyártósor meghonosítását követően pedig a romániai termelés eléri majd az évi 10 GW teljesítményt, ami az európai szükséglet egyharmadát teszi ki – részletezte a gyártó szándékait a kormány közleménye.

A bukaresti kormány azt ígérte: megvizsgálja, hogy milyen európai uniós vagy román költségvetési finanszírozási lehetőségek állnak rendelkezésre a projekt támogatására. A nagyszabású beruházás részeként – a gyártókapacitások mellett – egy tudományos park (kutatóközpont) is épül, amely lehetővé teszi a RUMN szakértőinek bevonását a további fejlesztésekre.

„A beruházás révén Románia központi helyre kerül az európai napelemgyártásban, ami nemcsak energetikai függetlenségének erősítéséhez járul hozzá, hanem a környezetet is védi azáltal, hogy tiszta, megújuló energiaforrást felhasználva termel villanyáramot” – idézte Ciucă a kormány közleménye.

A miniszterelnök hétfőn találkozott annak a – Kajmán-szigeteken bejegyzett, jordániai Mass Global Energy Rom – társaságnak a képviselőivel is, amely tavaly megvásárolta a fizetéseképtelenné vált, fűtőanyagként mindeddig a Zsil völgyében bányászott szénat használó marosnémeti (Mintia) hőerőművet.

A találkozóról kiadott közlemény szerint az új tulajdonos egymilliárd eurós beruházással „Európa legnagyobb és leghatékonyabb gázüzemű hőerőművét” fogja létrehozni a Dévától tíz kilométernyire található Marosnémetin, legkevesebb 1500 megawatt (MW) beépített kapacitással. Az új berendezések alkalmasak lesznek arra, hogy (földgáz helyett) hidrogént használjanak fűtőanyagként – részletezte a következő három évre vonatkozó terveket a kormány. (MTI)

Tavaly enyhén javultak a közúti baleseti statisztikák

Romániában az utóbbi évtized legjobb évének bizonyult a tavalyi a közlekedésbiztonság szempontjából – állította szombaton kiadott közleményében a rendőrség, amely egyebek mellett abból vonta le ezt a következtetést, hogy tavaly nyolc százalékkal kevesebben haltak meg az országban közúti balesetben, mint egy évvel korábban.

Tavaly az országban 4711 súlyos közlekedési baleset történt, amelyekben 1634-en vesztették életüket és 3685-en súlyosan megsérültek. Mindhárom mutató esetében ez a legjobb eredmény Romániában az utóbbi tíz évben, beleértve a 2020-as adatokat is, amikor a több hónapos kijárási tilalom és az utazási korlátozások miatt mindenütt látványosan javultak a baleseti statisztikák.

A balesetek száma tavaly 205-tel (4,4 százalékkal), a halálos áldozatoké 145-tel (8,2 százalékkal), a súlyos sérüléseké pedig 106-tal (2,8 százalékkal) volt alacsonyabb, mint 2021-ben.

A legtöbb súlyos balesetet a gyalogosok fejelemzetlensége (19 százalék), a gyorsított (17,4 százalék), a kerékpárosok fejelemzetlensége (10,9 százalék), a gyalogátkelőhely figyelmen kívül hagyása

(9,5 százalék), illetve az elsőbbségadás elmulasztása (8 százalék) okozta. Erre az öt okra vezethető vissza a balesetek csaknem kétharmada.

A közlekedésrendészet tavaly 1 millió 760 ezer szabálysértési bírságot szabott ki, és csaknem 25 ezer esetben indított büntető-eljárást közúti vétség miatt.

A kormány tavaly februárban a közlekedési szabályok szigorításáról fogadott el rendeletet, így most már pénzbírsággal vagy a vezetői engedély felfüggesztésével büntethetik a balesetveszélyesen közlekedő, erőszakos járművezetőket.

A baleseti statisztika enyhe javulásának dacára Románia továbbra is sereghajtó az Európai Unióban a közlekedésbiztonság tekintetében: lakosságárányosan itt halnak meg a legtöbben közúti balesetben, az egymillió lakosra jutó romániai áldozatok száma (86) csaknem duplája az uniós átlagnak (46).

Az Európai Bizottság előzetes adatai szerint tavaly három százalékkal több (20 600) halálos közlekedési baleset volt az EU-ban, mint 2021-ben, de tíz százalékkal kevesebb, mint a világlágyant megelőzően, 2019-ben. (MTI)

Bandi Anikó és a Szerelem hangja

Tizenéves regényíró debütál

Nagy Székely Ildikó

Szenvedélyes utazója a könyvek világának, a kortárs magyar irodalomban érzi leginkább otthon magát, rajong a fociért, és a tinédzserkorból lassan ki-fele haladva világra hozta első regényét – ő *Bandi Anikó*, a Szerelem hangja című mű szerzője, egy minden sablontól mentes nő Kisherceg, aki Martin Luther King gondolatát – „Hittel tedd meg az első lépést! Nem kell hozzá látnod az egész lépcsőt, csak az első lépcsőfokot!” – választotta mottóul a közösségi oldalán február 21-én közzétett bejelentéshez: „Megjelent végre az első könyvem”...

Az erdőszentgyörgyi liceum tizenegyedik osztályába járó havadtói lány-nyal előzményekről és következményekről beszélgettünk.

– *Hogyan született meg benned a regényírás gondolata?*

– Igazából nem terveztem ilyesmit. Körvonalazódott a fejemben egy történet, amit elmeséltem egy barátnőmnek, és ő úgymond addig rágta a fületem, hogy márpedig ezt papírra kell vetni, amíg valóban nekifogtam. Akkor még nem gondoltam, hogy könyv lesz belőle. Ahogy elkészült egy rész, átadtam a barátnőmnek, ő elolvasta, és biztatott, hogy folytassam, mert jó lesz. Biztam benne, aztán beszéltem Sármási Jani bácsival (sz.m.: Sármási-Bocskai János rádiós szerkesztő), ő segített megismerkednem Trombitás Jánossal, a Bokyard Kiadó igazgatójával, aki értékelte a munkámat.

– *Mi inspirált írás közben: megtapasztalt élethelyzetek, személyek?*

– Mindent a képzelet szőtt. Egy énekesnőről szól a történet, aki fenyegető leveleket kap, és ezért két testőrt alkalmaz a védelmére. Szép lassan elindul a szerelmi szál, majd tovább bonyolódnak a dolgok.

– *Mennyi idő alatt készült el a regény?*

– Egy fél évet vettem igénybe, de volt két hónap, amikor egy szót sem írtam. Úgy voltam vele, hogy ha nincs ihlet, akkor pihentetem az egészet. Amikor jöttek új ötletek, folytattam, olyankor néha alig bírtam abbahagyni az írást. A regényt a mobiltelefonomon kezdtem el írni, aztán áttértem a laptopra.

– *Elsősorban kiknek a szól a Szerelem hangja?*

– A fiataloknak szánom leginkább, stílusában is az ő igényeikhez igazodik.

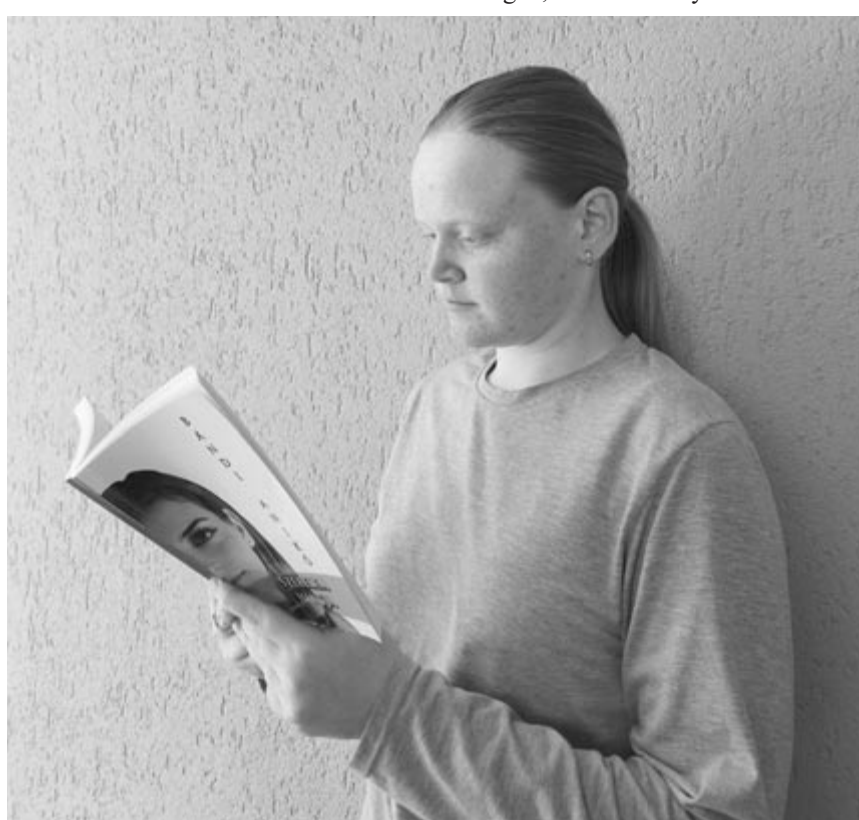
– *Milyen volt kitenni a pontot az utolsó mondat után? Megkönnyebbülést vagy hiányérzetet hozott a könyv befejezése?*

– Nagyon jó érzés volt ennek a hosszú folyamatra a végére érni. A környezetemből mindössze egy-két barátnőm tudta, hogy regényt írok, a többiekkel csak akkor osztottam meg a titkot, amikor elkészült a mű. A beavattak végig támogattak, biztattak, ez nagy segítség volt nekem.

– *Mit jelent számodra az olvasás, és kik a kedvenc szerzőid?*

– Két kortárs magyar író, Bors Brown és Annie L. Green a kedvencem. A világirodalomból Jane Austin és Emily Bronte művei állnak igazán közel hozzám. Az olvasás számomra a tökéletes kikapcsolódás. Bármilyen könyvet lapozok fel, mindig egy másik világba repülök.

– *Milyen más kedvenc időtöltésed van az olvasáson és az íráson kívül?*

– Rengeteg zenét hallgatok, és mivel lány létemre régi szenvedélyem a labdarúgás, futballmeccseket nézek. Kiseb koromban sokat fociztam a barátokkal a faluban, azok voltak a legszebb idők. Most már mindenki más-hova jár iskolába, szétszéledt a csapat.

– *A regényedhez visszatérve, gondolkozol-e folytatáson?*

– Ennek a történetnek nem lesz folytatása, de készülöben van két másik könyv. Az egyik a fociról szól, 180 oldal már meg is íródott. A másik mű cselekménye Mexikóban játszódik, ebből is megvan több mint 80 oldal. Párhuzamosan dolgozom a két regényen, attól függően, hogy éppen melyikhez van kedvem, és hogy jönnek az ötletek.

– *Van-e valamilyen nagy álmod a jövőt illetően?*

– Szeretnék egy jó író lenni. De nekem már az is hatalmas elégtétel, hogy elismerték a munkámat, az pedig, hogy még ki is adták, csak hab a tortán.

– *Kapható-e már a Szerelem hangja Marosvásárhelyen?*

– Igen, a Kobak könyvesboltban.

Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei helyesírási verseny

Jól szerepeltek a sportiskolás diákok

Március 4-én, szombaton a marosvásárhelyi Tudor Vladimirescu Általános Iskolában szervezték meg a XXVI. Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei helyesírási verseny megyei fordulóját. A verseny célja az anyanyelv értékeinek megőrzése, az anyanyelv iránti szeretet erősítése, a tehetséggondozás, a tehetséges tanulók és a fejlesztő pedagógusok közötti Kárpát-medencei kapcsolatok támogatása, továbbá a helyesírási készség fejlesztése, az ismeretek bővítése, valamint a digitális írástudás fejlesztése.

A verseny meghirdetői, főszervezői: a Magyar Nyelvtudományi Társaság, a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kara, regionális szervezők: az Anyanyelvpolók Erdélyi Szövetsége (Erdély), az Újvidéki Módszertani Központ és a zentai Petőfi Sándor Általános Iskola (Vajdaság), a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Felvidék), az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Filológiai Tanszéke (Kárpátalja). A versenyre V-VIII. osztályos tanulók nevezhetnek be digitális verseny formájában. Az idei versenyre már tavaly kellett benevezni az iskolákat. Két regionális (megyei) versenyforduló van, majd az itt első két helyen végző diákok egy erdélyi országos fordulóra jutnak be, amely az idén április elsején lesz, a Kárpát-medencei döntőt május 19–21. között a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Karán tartják. Minden fordulóban a tanulók évfolyamonként eltérő tartalmú és fokozatosan növekvő nehézségi szintű helyesírási feladatlapokat töltenek ki digitálisan. A zsűri tagjai Antal Levente-Mihály főtanfelügyelő-helyettes, Kiss Tünde szaktanfelügyelő, illetve Boczog Szabolcs, a Tudor Vladimirescu Általános Iskola igazgatója voltak.

A múlt szombati fordulóra a megye iskoláiból 110 diák nevezett be (az V. osztályosok közül 42-en, a VI. osztályosok közül 39-en, a VII. osztályosok közül 16-an, a VIII. osztályosok közül pedig 13-an). A helyezést a feladatlapok alapján kiosztott pontszámkülönbséggel állapították meg. Osztályonként a következő eredmények születtek: V. osztály: Lakó Tímea (143,5 p.), Csiki Villó (143 p.) – mindketten a Szász Adalbert Sportliceum tanulói, VI. osztály: Molnár Júlia (139 p.), Molnár Ákos (138,07 p.), a VII. osztályosok versenyét a Bolyai Farkas Liceum és a gyulakutai általános iskola, a VIII. osztályosokét a gyulakutai és marosvásárhelyi Liviu Rebreanu iskola tanulói nyerték.

A továbbjutó diákok részt vesznek az erdélyi – országosnak számító – megmérettetésen. Gratulálunk! (vajda)

Kicsi Mamánál jobban senki nem értett az ünnepteremtéshez a családban. Mikulás és karácsony előtt mindig összehívta magához a három lányát és ugyanennyi vejét egy estebe nyúló teadélutánra, hogy közösen eszeljék ki az unokák megajándékozásának forgatókönyvét. Ilyenkor igazi varázsműhellyé vált a parányi konyha, ahol egymás után készültek a személyre szóló meglepetések. Március 8-a és május első vasárnapja előtt az aprónépel tanácskozott: mindegyiküknek tanított egy verset, amivel felköszöntsék az édesanyákat.

– Született pedagógus volt, egyszerre szigorú és jóságos, biztosságot adóan következetes és feltétel nélkül melegséget sugárzó – idézte fel az aprócska termetű, haját szürke csatokkal a füle mögé simító asszony alakját Réka, a legidősebb unoka. – Azt hiszem, velünk élte ki a tehetségét, amit a dédszüleim anyagi helyzete miatt annak idején nem sikerült továbbtanulás útján kibontakoztatnia. Annyira meg tudta szeretetni velünk ezeket az együttléteket, hogy később, kamaszkorban sem kerestünk kibúvót, mentünk hozzá hűségesen, felkészülve a piros betűs napokra. Persze, máskor is mindig nyitva állt előttünk harmadik emeleti garzonjának ajtaja. Titkos örömmel, bánatként is becsengethettünk hozzá, mindig meghallgatott. Sosem tukmálta ránk a tanácsait, csak, ha kértük, és amit az egyikünkkel bizalmasan megbeszélt, arról a többiek sosem szereztek tőle tudomást.

Elveszett verssorok

– *Mi vetett véget ezeknek a látogatásoknak? – kérdeztem, mert sejtettem, hogy lesz egy fordulat.*

– *A húgom és az unokatesvéreim Kolozsvárra mentek egyetemre, és mivel nagyon bejött nekik az ottani szabad élet, többnyire csak a vakációkra keveredtek haza. Így ők elmaradoztak Kicsi Mama ünnepváró alkalmairól, én azonban továbbra is kitarítan jartam hozzá. Bár sosem tett különbséget az unokái között, valahogy mindig úgy éreztem, hogy én állok a legközelebb a szívéhez, és mi tagadás, magamban örültem, hogy most már a figyelmem is kizárólag az enyém. De aztán valami megváltozott. A nagymamám igazi „versmilliomos” volt, nem lehetett olyan ismert magyar költőt mondani neki, akitől ne tudott volna gondolkodás nélkül elszavalni legalább három-négy költeményt. A kettesben töltött délutánokon gyakran szórakoztatott Petőfi, Arany vagy éppen Weöres Sándor lírájával. Egy alkalommal azonban elakadt a versmondásban. Ilyen azelőtt sohasem történt. Látszott rajta, hogy ő maga is meglepődött, és zavarában megkért, hogy menjek haza, mert pihenni szeretne. Ez a jelenet az elkövetkezőekben többször megismétlődött, és Kicsi Mama, akit azelőtt lehetetlen volt kimozdítani a nyugalmából,*

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

egyre ingerültebben viselte a kudarcokat. Úgy éreztem, kezdenek terhére lenni a látogatásaim, és az egész helyzetet – azt, hogy már nemcsak a verssorokat felejtje el folyamatosan, hanem azt is, hogy hová tette a szemüvegét, napról napra nehezebben mozog, és egyre inkább befelé fordul – az idősebb számlájára írtam. Persze, rajtam kívül a szüleim is rendszeresen feljártak hozzá, és édesanyám, aki egészségügyben

dolgozott, hamar rájött az intő jelek okára. Amikor egy nap azt kérdezte tőlem, nem szeretnék-e elbúcsúzni Kicsi Mamától, egészen ledöbbenem. Mi az, hogy elbúcsúzni? – kérdeztem vissza –, hát hova megy? Anyukám aztán szép csendesen kifejtette, hogy nem fizikai, hanem mentális távozásra utalt, a demencia ugyanis szellemileg fogja Kicsi Mamát elvinni tőlem, tőlünk, nemsokára már nem az a biztosságot adó fészekőrő lesz, akinek ismertem, hanem egy idősíkok közt bolyongó idegen. De még megvan a lényeg, még nem késő elkészönni – biztatott édesanyám, én azonban leráztam magamról a féltő szeretetből rám zúdított tényeket. Hónapok teltek el úgy, hogy még a környékét is elkerültem Kicsi Mama garzonjának. Igaz, éppen akkoriban bontakozott ki a párkapcsolatom, munkahelyet is váltottam,

szóval volt mire fogni a távolmaradásom. Pedig a félelem volt az egyetlen igazi magyarázat. A páromnak persze sokat meséltem a nagymamámról, a március 8-a előtti verstanulásokat is felidéztem neki, így az első közös nőnapunk előestéjén felvetette, hogy másnap látogassuk meg Kicsi Mamát. Nem ellenkeztem, pedig görcsbe rándult a gyomrom az ötlettől.

– *Milyen volt a találkozás? – szólaltam meg, mert beszélgetőtársam a gondolataiba mélyedt.*

– *Megrázóbb, mint amire számítottam. Kicsi Mama helyett egy réveteg tekintetű öregasszony fogadott, akinek minden mozdulatát az ügyeletes gondozó irányította. (Két asszonyt fogadtak a gyerekei 24 órás műszakra, és közösen fizették a munkájukat.) Amikor rám nézett, azt motyogta egészen halkán: hát megjöttél, Elvira? Hirtelen azt sem tudtam, hogyan reagáljak arra, hogy a nagymamám a rég eltávozott nővéremnek gondol. De aztán összeszedtem magam valahogy, és elmagyaráztam neki, ki vagyok. Különös mosollyal hallgatott, a következő pillanatban pedig valami egészen furcsa dolog történt: szavalni kezdte szépen, érthetően azt a Létay Lajos-féle köszöntőt, amit kiskoromban tanított nekem: „Kezemben a tavasz első kis virága, szívemben szeretet, tisztelet és hála...” Kimondhatatlan érzés volt végighallgatni ezt az alig kétperces verset, de az biztos, hogy számomra ez volt a legszebb nőnap ajándék, amit valaha bárkitől kaphattam.*

Szerkeszti: Benedek István

Egyre többen igénylik a minőségi térkövezést

A koronkai Adorjan Paving Solutions Kft. térkő mintakertje és -udvara a főút mentén található, ahol szebbnél szebb térköveket, járólapokat, virágágyás-megoldásokat, kerítéseket, ezek összehangolt párosítását tekintheti meg a látogató. Bő a választék, nehezen dönthető el, mit is válasszon az ember. A cégről, a termékválasztékról szakember, Adorján Attila Nimród, a cég ügyvezetője és tulajdonosa számolt be, aki arra is kitért, mire kell odafigyelni, ha térkövezést tervezünk.

Mezey Sarolta

A vállalkozás 2017 májusában kezdte el tevékenységét, 2021 óta a Koronka 14A szám alatti bemutató mintakertben és -udvaron nyújt se-

gítséget az ügyfeleknek. A cég nemcsak térköveket forgalmaz, hanem térkövezést is vállal.

– Három gyártóval működünk együtt, a termékminőség terén szerzett tapasztalatok alapján választottuk ki őket. Olyan térköveket mutatunk be, amelyekkel kivitelezőként is elégedettek vagyunk. A fő beszállítónk az Elis Pavaje, ezenkívül a Semmelrock Pavaje és a Symetrica Kft. A vállalkozásnak öt alkalmazottja van, de vannak bedolgozók is. Idén új lerakatot és mintakertet létesítünk a Dózsa György utcában – mondta a cég ügyvezetője.

A gyártók szakképzést biztosítanak

– A cég nagy hangsúlyt fektet a minőségre, próbáltunk teret nyerni a piacon, de nem reklámoztuk magunkat. Inkább bemutattuk a termékeket, az ügyfeleknek

elmagyaráztuk, hogyan kell a térkövezést kivitelezni, ugyanis az ügyfélnek nincs tapasztalata a térkövezésben. A térkő minőségén túl nagyon fontos a kivitelezés, nagyon sok hibát lehet elkövetni a térkövezésben! Mi mindig a gyártó tapasztalataira és tanácsaira alapoztunk, ennek érdekében a vállalat alkalmazottjai a Semmelrock és az Elis Pavaje által felajánlott szakképzésen vettek részt, ahol bizonyos technikai megoldásokat sajátítottak el. Külföldi kirándulások során láthatunk egy sor térkövezési megoldást, láttuk, hogy milyen új elemeket alkalmaznak, mintákat hoztunk, s 2023-ban például az Elis Pavaje termékskáláján már meg is találhatók ezek a termékek.

– Kik a megrendelők?

– Vállalkozásunk három kategóriát szolgál ki: vállalatokat, önkormányzatokat és magánszemélyeket. A magánszemélyek általában 250 négyzetméterig „nyújtózkodnak”, a vállalatok akár 10-15 ezer négyzetméterig is. Az önkormányzatoknak javasoltuk, hogy inkább kisebb felületen, de minőségi kivitelezésű térkövezést végeztessenek. Egy-egy önkormányzatot sikerült becsatolni vállalkozásunk megrendelői közé, példaként a backamadarast említtem.

A szépen térkövezett udvar maga a reklám

– Említette, hogy térkövezéskor sok hibát lehet elkövetni. Mire kell odafigyelni, hogy a munka minőségi legyen?

– Először terepszemlélünk, utána speciális eszközökkel felmérjük a helyet. A kliens elmondja, mit szeretne: járdát, parkolót, nyári kertet. Ezek ismeretében készítünk egy 3D-s vázlatot. Ha tetszik, a kliens kiválasztja a neki tetsző térkövet, és elkezdődhet a munka. Az alapozás-

Fotó: Nagy Tibor

hoz általában 25 cm vastag tört követ használunk, nagyobb és apróbb kavicsot két rétegben helyezünk le. Erre kerül a térkő, amit száraz homokkal szórunk be, és lapvibrátorral tömitünk, eldolgozzuk az egyenlőtlenségeket. Így a térkövek egy síkba kerülnek. Az alapozásra nagyon oda kell figyelni, a rossz alapozással rontják el a legtöbb munkát.

– Az, hogy az épületek környezete szép, rendezett legyen, költséggel jár. Mennyibe kerül a térkövezés?

– A térkő ára az egész munkát 30 százalékát teszi ki. Az ár a kő minőségétől, a modelltől, a szintől függ, négyzetméterre 40 lejtől egészen 450 lejjig terjedhet. A kerámialapok drágábbak, a standard szürke árnyalatok olcsóbbak. Az ár attól is függ, hogy gyártáskor mennyi színzóanyagot használnak, milyen gyártási technológiát alkalmaztak, s milyen textúrája van a végterméknek. Vannak olyan térkövek, ame-

lyek öntés után antikulási folyamaton esnek át, s ez emeli az árat. A klienseknek mindig azt ajánljuk, hogy azt a térkövet válasszák, amely ár-minőség arányban leginkább megfelel. Ehhez korrekett kivitelezést társítsanak. Magánszemélyeknek a prémium kategóriát szoktuk ajánlani, ez színesebb, szebb. Arra is oda kell figyelni, hogy a térkövek a ház stílusával, színével, nagyságával összhangban legyenek. Egy rusztikus házhoz mindig rusztikus térkövet fogunk ajánlani, általában a földem és nyílászárók színárnyalatait szoktuk figyelembe venni.

– Hallgatnak a kliensek a tanácsokra?

– Igen. Aki szépet akar, figyelembe veszi a tanácsokat. S ha már szépre sikerült egy udvar térköve, akkor nemcsak a megrendelő elégedett, hanem az maga a reklám – fogalmazott Adorján Attila Nimród.

Második alkalommal szervezték meg a MaStartot Fialat vállalkozók erdélyi versenye

Nagy-Bodó Szilárd

A fiatalokról sokszor hangoztatják, hogy ők a jövő generációja, beléjük kell fektetni. Ezzel szemben viszont ott van a másik tábor is, amelyik váltig állítja, hogy bezzeg az ő idejében jobb volt. Azt viszont nem tenné hozzá, hogyha segítene, akkor lehetséges, hogy a mai fiatalok is nagyobb mértékben tudnának érvényesülni. Szerencsére vannak olyan felelős vállalkozók, akik odaállnak a pályakezdők mellé, és több módon is támogatják őket. Az egyik ilyen a MaStart névre keresztelt verseny, amelyet március első csütörtökén tartottak meg másodjára. A verseny első fázisában a pályázók online formában benyújtották az ötleteiket, amelyek közül a zsűri kiválasztotta a legjobb tízet, sőt idén még egy versenyzőt pluszban is bevettek, mondta el lapunknak Parajdi Borbála, az EuroTop Consulting ügyvezető igazgatója, a

verseny társszervezője. Az így döntőbe került 11 versenyző egy pitchverseny keretében mutatta be ötleteit a héttagú zsűrinek, amely közben pontozta is őket. Ezen pontok alapján alakult ki az első három helyezett, illetve a különdíjas is. A társszervező azt is elárulta, hogy az idén különösen széles volt az ötlet-paletta, hiszen a témák között volt IT, NFT és digitális névjegykártya is, ezenkívül gyümölcsfeldolgozás, medikális téma, valamint bögrekészítés is.

Parajdi Borbála elmondta azt is, hogy a harmadik helyezett 10.000 lejt, a második 15.000 lejt, míg az első 20.000 lejt vihetett haza, amit vállalkozása fellendítésére fordíthat. A második MaStart különdíjasa egy 4500 euró értékű mentorálási programmal lett gazdagabb, illetve egy évig egy irodát is biztosít számára ingyenesen az IncubCenter.

A szervezők úgy vélik, folyamatosan van igény a versenyre, így jövőben is megszervezik a MaStartot.

Szabó Péter, a Közösség Kovácsa Egyesület képviselője, a második MaStart verseny különdíjasa a Népújságnak elmondta, hogy a Maros megyei Disznajón dolgoznak egy közösségi tér kialakításán, ahol szálláshelyeket biztosítanak a turistáknak, de lenne itt prэшáz is, ahol a község lakói fel tudnák dolgozni a terményeiket. Az említett tér különdíjese eseményeknek is otthont adna. Szabó Péter elmondta: céljuk az, hogy megmozgassák a község lakóit, meghozza olyan módon, ami számukra kellemes, hiszen ez róluk szól és értük van. Az egyesület számára egyelőre nehéz elképzelni, hogy mire fogják használni a különdíjat, hiszen ez nem egy pénzutasvány, hanem egy irodahelyiség és mentorálás. Szabó Péter hozzátette: egyeztetni fognak az IncubCenter igazgatójával, de meglátása szerint a díj igazi mibenléte együttműködést és kapcsolatépítést fog jelenteni az egyesület számára.

A verseny harmadik díját és az ezzel járó 10.000 lejt a FreeZone csapata szerezte meg. A vállalkozás ugyan még csak a megalapítás küszöbén áll, de az ötlet annál különösebb. Napjainkban rengeteg szórólapon nyomnak a kezünkbe az utcán, amelyek az esetek többségében olvasás nélkül a szemétként landolnak. Ezáltal a vállalat számára anyagi kár keletkezik, hiszen nem jön létre a konverzió, másrészt ezen cselekvés a környezetre is káros hatással van. Azonban, ha a szórólapokat címke helyett egy üveg vízben helyeznénk el, az emberek biztos nem dobnák ki, hanem elolvasnák annak a tartalmát, sőt mások is felfigyelnének erre, különösen egy meleg nyári napon, mondta Zsombori Péter társalapító. Hozzátette, ahogyan a szórólapon, úgy a palack is hulladékot generál, viszont a PET a legtöbbször újrahasznosítható anyag. Az indulás előtt álló vállalkozásnak két komolyabb beruházásra lesz szüksége, az egyik egy fél-automata címkézőgép, hogy a kisebb rendelesek alkalmával ne kelljen a töltőüzembe menjenek, a másik pedig egy furgon, amivel szállítani tudnak. Előbbi kijön a nyert összegből, és még az utóbira is félre tudnak tenni valamennyi pénzt, emelte ki a társalapító, aki azt is elárulta, hogy rövid távon Székelyudvarhelyen és Kolozsváron fognak tevékeny-

kedni, viszont várhatóan egy-másfél év múlva szeretnék megkezdni a működésüket Marosvásárhelyen, Aradon, Temesváron és Nagyváradon.

A zománcos bögre örök, sőt reneszánszát is éli. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy az ibrik. nevű vállalkozás megszerezte a MaStart második díját. Orbán Renáta, a vállalkozás alapítója és vezetője elmondta, hogy a bögréket személyre szabják, illetve kollektív darabokat is készítenek, továbbá nagy tételben is tudnak bögréket készíteni, például vállalkozások számára. Az alapító elmondta, hogy a 15.000 lejt a saját gyártókapacitás beszerzésére fogja fordítani, az összegből egy hőprést és egy szublimációs nyomtatót fog venni. Ezekkel saját maga képes lesz legyártani a bögréket, így az előállítás lánc lerövidül, illetve kiküldnek a képből egyes beszállítók. A fennmaradó összegből pedig még honlapfejlesztésre is tud fordítani Orbán Renáta, akinek célja, hogy ne csak a magyar piacon, hanem a románon és az angolon is tudjon megfogni vásárlókat.

A verseny első díját a Prisma Smart Card kapta meg, ami egy digitális névjegykártya, egy digitális profil. Ez minden elérhető adatot tartalmaz, telefonszám, e-mail-cím, weboldal, közösségi profilok. A vállalkozás célja, hogy az információcsere kényelmesebbé és egyszerűbbé tegye, hiszen ez a kártya egy technológiával átrakja az adatokat a másik fél telefonjára sőt szerint egy pillanat alatt, mondta Kiss Levente, a Prisma Smart Card megálmodója. Elmondása szerint a pénznyeremény nagy löketet fog adni nekik. Az összeget elsősorban edukációra szeretnék fordítani, hiszen meglátásuk szerint a romániai piacon még számos ember nem hallott a digitális névjegykártyáról, hozzájuk szeretnének szólni különféle csatornákon, bemutatva számukra ezen megoldás előnyeit, valamint felhasználási módjait. Elmondása szerint az emberek 70%-a nem hallott a digitális névjegykártyáról, viszont várnának valamilyen alternatívát a papír helyett. Kiss Levente kiemelte, hogy a fiatal vállalkozóknak minden támogatás jól fog, ezért nagyon hálás a verseny szervezőinek, akik megteremtik erre a lehetőséget.

Zajlik a verseny

Fotó: MaStart Facebook-oldal

A 20. Kárpát Meditop-kupáért kiírt tornán is ott volt az Active 7

Czibalmos Ferenc Attila

A Marosvásárhelyi Active 7 amatőr kézilabda-együttes – amely néhány éve a Hargita megyei bázisú női kézilabda-bajnokságban szerepel sikeresen – idén is részt vett a Meditop-kupáért kiírt nemzetközi tornán, a szerbiai Ada közsgében.

2021-ben Marosvásárhelyen a Szász Albert Sportléceum adott otthont az immár hagyományos rendezvénynek, amelynek főtamogatója a Meditop Gyógyszeripari Kft., fővédnöke pedig Orbán Viktor magyar miniszterelnök – a csapatok a politikusi által alapított vándorszerlegért küzdöttek.

A 20. (jubileumi) Kárpát Meditop-kupa női kézilabdameccsei február 25-26-án zajlottak az adai középiskola, valamint a moholi általános iskola tornatermében. A mérkőzések közötti időt kulturális programmal színesítették a szervezők. A nyolc részt vevő alakulat Magyarországról, Vajdaságból, Felvidékről, Erdélyből és Ukrajnából érkezett.

A rendezvény remek alkalomnak bizonyult a játékosok és csapatok számára nem csupán tudásuk összemérésére, de jó kapcsolataik ápolására és megerősítésére, újak kialakítására is.

A csapatokat két csoportba sorolták. Az A jelű kvartettbe Ada (Vajdaság), az Active 7

Marosvásárhely, a Budakalászi SC (Magyarország), valamint Ungvár csapata (Kárpátalja), míg a B jelűbe Székelyudvarhely, Naszvad (Felvidék), Sepsiszentgyörgy és a Borsod Sportklub (Miskolc) került.

Az Active 7 az utolsó (nyolcadik) helyen zárta a tornát, ennek ellenére a kapus Zsók Gyöngyvér, akit a végén a torna legidősebb játékosának járó különdíjjal tüntettek ki, nem volt lehangolt emiatt. Lapunknak elmondta, nem a helyezés volt a fontos, sokkal inkább a tapasztalatszerzés, főleg a fiatalabb játékosok számára. A csapat kiválósága, Bíró Zita szerint az Ungvár és az Ada elleni csoportmérkőzésen is jól álltak a sarat, nem egy alkalommal vezettek is az első félidőben, viszont a második játékrészben meglátszott az edzési hiány, a felsőbb szinten kézilabdázó együttesek érvényesítették erőnléti fölényüket (a Budakalászi SC, amely először vett részt a rendezvényen és az Ungvár csapata a magyarországi, illetve a kárpátaljai női kézilabda-bajnokság második ligájában szerepel). A marosvásárhelyi játékosok akarattal és elszántságból, küzdeni tudásból dicséretre vizsgáztak, mondta Bíró Zita, aki a 2018-ban megrendezett 15. Meditop-kupán a legtechnikásabb határon túli játékosnak kijáró elismerést kapta. Az ő nyomdokaiba lépett Kacsó Andrea, aki a torna gólkirálya lett.

Eredményjelző

A marosvásárhelyi csapat eredményei:

* az A csoportban: Ada – Active 7 38-32 (18-17), Ungvár – Active 7 42-28 (22-15), Budakalászi SC – Active 7 38-32 (18-17);

* a 7-8. helyért kiírt helyosztón: Active 7 – Sepsiszentgyörgy 23-36 (12-16).

A torna végeredménye: 1. Ungvár, 2. Borsod SK, 3. Székelyudvarhely, 4. Budakalászi SC, 5. Ada, 6. Naszvad, 7. Sepsiszentgyörgy, 8. Active 7.

Az Active 7 kerete

- * kapusok: Zsók Gyöngyvér, Babó Melinda és Bianca Jitaru;
- * mezőnyjátékosok: Bíró Zita, Moldovan Anna Mária (csk.), Cerghizan Marina, Dan Melinda, Orbán Mária, Iuga Andreea, Veronica Ormenișan, Bab Tímea, Kacsó Andrea és Zsigmond Kriszta.

Küldöndijások

- * legjobb kapus: Sánduly Zsófia (Székelyudvarhely);
- * gólkirálynő: Kacsó Andrea Tamara (Active 7) – 40 gól;
- * legtechnikásabb határon túli játékos: Gogola Zara (Naszvad);
- * legtechnikásabb anyaországi játékos: Hársfalvi Zsófia (Budakalászi SC)
- * legidősebb játékos: Zsók Gyöngyvér (Active 7) – 63 éves.

Magyar párharc a BL negyeddöntőjébe jutásért

Március 22-én Szegeden, 30-án pedig Veszprémben találkozik a két magyar élcsoport a férfikézilabda Bajnokok Ligája rájátszásának első fordulójában. A két gárdának már 184 tétmérkőzése volt egymás ellen – 125 veszprémi siker, hét döntetlen és 52 szegedi győzelem a mérleg –, 1982 óta mindkettő állandó résztvevője az európai kupasorozatoknak, de még soha nem találkoztak a nemzetközi porondon.

A párharc továbbjutójára az előző idényben BL-ezüstérmes lengyel Kielce vár a negyeddöntőben.

Román érdekltség is van a rájátszásban, a Bukaresti Dinamo a négyszeres BL-győztes THW Kiellel találkozik (az első mérkőzést játssza hazai pályán a fővárosi alakulat).

A további párharcok: Orlen Wisla Plock – HBC Nantes, Aalborg Handbold – GOG.

Egyik félnek sem jó döntetlen

Bálint Zsombor

Döntetlenre végződött a két „magyar” csapat rangadója, amelyet a labdarúgó Szuperliga 29. fordulójában rendeztek Sepsiszentgyörgyön. Az eredmény egyik felet sem igazán segíti, hisz a Kolozsvári CFR 1907 marad a második helyen, míg a Seps OSK így már pontszerzési kényszerben van az utolsó fordulóban a FCSB ellen idegenben, hogy a felsőházba juthasson. És – tegyük hozzá – még nincs véglegesen lezárva a FC Universitatea 1948 Craiova elleni félbeszakadt mérkőzés ügye sem (a szövetség fellebbviteli bizottsága tegnap kellett hogy döntsön a kérdésben, rovatunk összeállításának időpontjában ez még nem történt meg – a szerk.).

Nem játszott jól a Seps OSK ezen a meccsen sem, mint ahogy az év eleje óta várjuk, hogy magára találjon, az

első félidőben különösen, amikor a CFR 1907 magabiztosan uralta a középpályát, és már az első négy percben két nagy helyzetet kihagyott. Az 1. percben Janga hat méterről Tamás Márkot találta fején, a 4. percben Petrila 8 méterről kapásból fölélőtt. Így, némileg meglepetésként, gyakorlatilag az első támadásból érkezett az OSK gólja a 10. percben. Ștefănescu bal oldali szabadrúgását Tamás közlelől a hálóba fejelte, miután Tudorie lemaradt a labdáról (1-0). A szentgyörgyiek gólja ellenére a játék képe semmit jót nem ígért a házigazdák számára, hiszen sorra jöttek a lehetőségek Niczuly kapuja előtt, elsősorban az egymás után kiharcolt szögletek miatt. Petrila előbb föléfejelte, majd mellé-, Kolinger fejesét pedig Niczuly ütötte szögletre. Aztán, a 31. percben, amikor Niczuly ismét szögletre tornászta Muhar lövését, már nem úszták meg a házigazdák: a beadásból Yuri

egyenlített (1-1). Négy perccel később pedig már a CFR 1907 került előnybe: Janga kapott labdát a 11-es pontnál, megforgatta Tamást, és félfordulásból laposan a kapufa segítségével a bal alsóba lőtt (1-2).

A meccs radikálisan megváltozott a szünet után, bár nem tudni, hogy az OSK tért jobban magához, vagy a CFR 1907 vonult vissza – szokásához híven. Tény, hogy ezúttal a meccs a kolozsváriak téréfén zajlott, de az OSK távolról sem volt annyira veszélyes, mint kolozsvári riválisa az első 45 percben. Rengeteg rossz elképzelést, félresikerült és elcsúszott passzt láthattunk, ebben Matei „jeleskedett”, akitől pedig játékmesterként sokat várnak a szentgyörgyiek. Volt azonban egy-két lejegyezni való. Az 51. percben Păun külsővel mellőlött az ötös rövid sarkáról, majd Ninaj fejesét fogta Scuffet. A 68. percben Krasniqi zárhatta volna le a meccset, de kapásból 10 méterről fölélőtt, így a 73. percben Šafranko egyenlítani tudott: Ion Gheorghe bal oldali beadását mellé átvette, kicszelezte Kolingert, és közlelől ballal ellötte Scuffet mellett (2-2).

Az egyenlítés után is végigrohmozta a meccset az OSK, és Păun a 81. percben meccslabdát hagyott ki, amikor két méterről a lábáról a kapu fölé pattant. Aztán a végén Yuri olózása okozott némi izgalmat Niczuly kapuja előtt.

A végeredménynek pedig a FCV Farul és a FCU 1948 Craiova örülhet igazán. Az alapszakasz utolsó fordulójában a Seps OSK vasárnap 21 órakor lép pályára a FCSB otthonában, ahol pontot kell szereznie, hogy a felsőházba jusson.

Jegyzőkönyv

Labdarúgó Szuperliga, 29. forduló: Sepsiszentgyörgyi Seps OSK – Kolozsvári CFR 1907 2-2 (1-2)

Sepsiszentgyörgy, Seps OSK-stadion. Vezette: Sebastian Colțescu (Craiova) – Radu Ghinguleac (Bukarest), George Neacșu (Câmpulung Muscel). Tartalék: Ionuț Coza (Cernica). Ellenőr: Augustus Constantin (Rm.-Vâlcea). Videóbíró: Marcel Birșan (Bukarest). Segéd-videóbíró: Romică Birdeș (Pitești).

Gólszerzők: Tamás (10.), Šafranko (73.), illetve Yuri (31.), Janga (36.).

Sárga lap: Francisco Junior (55.), illetve Kolinger (9.).

Seps OSK: Niczuly – Bălașa (62. Dimitrov), Ninaj, Tamás, Dumitrescu, Păun, Fr. Junior (57. Papa), Matei, Ștefănescu (70. Ion Gheorghe), Tudorie (70. Rondón), Šafranko.

CFR: Scuffet – Braun, Kolinger, Yuri, Camora, Deac (78. Cvek), Boateng, Muhar (86. Hoban), Krasniqi (86. Yeboah), Janga, Petrila (78. Fica).

A tabella

1. Farul	29	18	7	4	52-27	61
2. CFR 1907	29	19	3	7	50-28	60
3. FCSB	29	16	6	7	50-35	54
4. Rapid 1923	29	15	7	7	39-24	52
5. CSU Craiova	29	15	6	8	35-26	51
6. Seps OSK	29	11	9	9	46-29	42
7. U 1948 Craiova	29	11	7	11	34-31	40
8. Kolozsvári FCU	29	8	10	11	25-33	34
9. Voluntari	29	8	9	12	27-31	33
10. Petrolul 52	29	10	3	16	27-44	33
11. Chindia	29	7	10	12	31-41	31
12. Botosán	29	7	10	12	28-43	31
13. Hermannstadt*	29	10	8	11	29-29	29
14. UTA	29	6	9	14	28-39	27
15. CFC Argeș	29	6	9	14	21-40	27
16. Mioveni	29	4	9	16	22-44	21

* 9 büntetőpont levonva

Eredményjelző

* Szuperliga, 29. forduló: FC Voluntari – Campionii FC Argeș Pitești 0-0, Sepsiszentgyörgyi Seps OSK – Kolozsvári CFR 1907 2-2.

* NB II, 26. forduló: Diósgyőri VTK – Gyirmót FC Győr 3-1. Az élcsoport: 1. DVTK 58 pont, 2. MTK 56, 3. Pécsi MFC 47.

Fotó: a Seps OSK közösségi oldala

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

Az infláció mértékével nőtt az országos referenciamutató Emelkedtek a szociális támogatások

Március 1-jétől a szociális referenciamutató (SRI) az infláció mértékével 525,5 lejről 598,02 lejre nőtt, ennek eredményeként a szociális támogatások is 13,8%-kal emelkedtek.

A marosvásárhelyi önkormányzat Szociális Igazgatóságának tájékoztatása szerint az új referenciamutató alkalmazása után nyújtott főbb pénzügyi támogatások összegei a következők lesznek: *család-támogatás, amelyet a 2010. évi 277-es sz. törvény szabályoz, és amennyiben az átlagos havi nettó jövedelem egy háztartás tagjaira számítva 239 lej, a juttatás havi összege:*

– egygyermekes család számára két szülővel 99 lej, míg egyedülálló szülő esetében 128 lej;
– kétgyermekes családok számára 197 lej, két gyermek és egyedülálló szülő esetében 256 lej;

– háromgyermekes családok számára 295 lej a támogatás összege, ha két szülő neveli őket, és 384 lej egyedülálló szülő esetében;

– négy- vagy többgyermekes családok számára 393 lej két szülő, és 512 lej egyedülálló szülő esetében.

A 239 lej fölötti személyenkénti havi nettó jövedelem esetében, de a 634 lejt nem meghaladó havi nettó jövedelemmel rendelkezők az alábbi támogatásokra jogosultak:

– egygyermekes család számára két szülővel 90 lej, míg egyedülálló szülő esetében 122 lej;

– kétgyermekes családok számára 180 lej, egyedülálló szülő esetében 244 lej;

– háromgyermekes családok számára 270 lej a támogatás összege, amennyiben két szülő neveli őket, és 366 lej egyedülálló szülő esetében;

– négy- vagy többgyermekes családok számára 359 lej két szülő, és 488 lej egyedülálló szülő esetében.

A garantált minimális jövedelem (szociális segély), amelyet a 416/2001. sz. törvény szavatol, és amelyet családoknak és egyedülálló személyeknek nyújtanak szociális támogatásként:

- * 170 lej egy személy részére;
- * 305 lej 2 fős család számára;
- * 427 lej 3 fős család számára;
- * 529 lej 4 fős család számára;
- * 631 lej (1,054 ISR) 5 fős család számára.

A gyermeknevelési támogatás havi 1.314 lejről 1.495 lejre emelkedik.

Fogyatékkal élők számára nyújtott juttatások:

– felnőttek esetében 368 lejről 419 lejre emelkedik a halmozottan sérültek, és 279 lejről 317 lejre a súlyos fogyatékkal élők támogatása;

– a gyermekek esetében 316 lejről 359 lejre emelkedik halmozottan sérültek, 184 lejről 210 lejre súlyos fogyatékoság esetén, és 64 lejről 72 lejre közepes fogyatékoság esetén – tájékoztatott a Marosvásárhelyi Szociális Igazgatóság.

2022-től a szociális referenciamutatót minden év márciusában megemelik az átlagos éves inflációs rátával, amely az Országos Statisztikai Intézet (INS) által közölt végleges mutató, és amely alapján meghatározzák a szociális segélyek összegét. (pálosy)

Sport, sajtó, szakmai gyakorlat, utazás támogatása

Pályázni lehet a Communitas Alapítványhoz

Idén is meghirdeti pályázati kiírásait a Romániai Magyar Demokrata Szövetség, lebonyolításával a Communitas Alapítványt bízza meg. A sport-, a sajtó-, az utazástámogatási és az egyetemi szakmai gyakorlatokat támogató szaktestületekhez már be lehet nyújtani a pályázatokat.

A pályázatok leadásának határideje:

– Az alapítvány sportszaktestülete pályázati kiírást várhatóan március 10-ig hirdeti meg.

– a művelődési szaktestülethez: március 17.

– az ifjúsági szaktestülethez: március 17.

– a szórványért felelős szaktestülethez: március 20.

– az alkotói ösztöndíj bizottsághoz: március 20.

– az utazástámogatási szaktestülethez: március 20.

– a sajtószaktestülethez: március 24.

– az egyetemi szakmai gyakorlatokat támogató szaktestülethez: március 24.

– a könyvkiadási szaktestülethez: április 14.

A pályázati kiírásokon csak online lehet pályázni, a www.communitas.ro oldalon elérhető pályázati rendszerben.

Idéntől kizárólag a szórványgondozó lelkészek ingázási támogatására vonatkozó pályázatokat fogadják papíron is – olvasható a <https://rmdsz.ro> közleményében.

A pályázati kiírásokkal kapcsolatban további információk igényelhetők a 0264/594 570, 0723-250-324 telefonszámokon, valamint a communitas@rmdsz.ro e-mail-címen.

A Communitas Alapítvány 2022-ben pályázatok révén 732 civil szervezetet és 189 magánszemélyt támogatott. A támogatásoknak köszönhetően 1180 művelődési, ifjúsági és sportrendezvény valósult meg, valamint 213 sajtótermék és könyv került az olvasók kezébe. (szer)

Kormányhatározat az embert ért támadásért is

Vadkárok utáni kártérítés

Az év elején elfogadott kormányhatározat egy újabb lépés, amellyel hatékonyabbá és gyorsabbá tennék a vadkárok nyomán az igénylések elbírálását, ugyanakkor szabályozni fogják azt is, ha embert ér támadás, milyen kártérítésre jogosult ő, illetve a családja.

„A vadkárok méltányos és gyors megtérítését, világos jogokat és kötelezettségeket előíró jogszabályt dolgoztunk ki. Mandátumom kezdetétől prioritásként kezeltem ezt a kérdést, hiszen a károsultak jogos kérése a kártérítés, legyen szó embert ért támadásról vagy a terményekben, jószágokban, járművekben keletkezett kárról. Többéves munkáról van szó, hiszen először meg kellett szüntetnünk a kifizetések körüli káoszt. Mostanra napirenden vagyunk a kompenzációkkal, és soha ennyi pénz nem volt kártérítésekre – jelentette ki Tánczos Barna RMDSZ-es környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszter.

A környezetvédelmi tárca javaslatára a kormány által elfogadott határozat a 2006-ból származó 407-es vadászati és a vadállomány védelméről szóló törvény 1-es és 2-es mellékletében szereplő fajok által okozott károk megtérítési módját és a végrehajtáshoz szükséges egyes intézkedéseket írja elő. A határozat szabályozza a mezőgazdasági termények, erdei kultúrák, háziállatok és gépjárművek tulajdonosainak jogait és kötelezettségeit, valamint a vadállomány kezelőinek kötelezettségét és felelősségét, a kártérítések megítélését és kifizetését.

A jogszabály értelmében a környezetvédelmi tárcaának 60 napon belül rendeletet kell kiadnia, amelyben az emberi sérüléssel vagy halálos áldozattal járó vadátalakások után járó kártérítéseket szabályozzák.

„Az áldozatoknak járó kártérítés fedezi a kórházi kezelési költségeket és a jövedelemkiesést arra az időszakra, amelyre a sérült munkaképtelenné vált, valamint az erkölcsi kártérítést. Halálos támadás következtében a temetési költségek fedezése mellett az elhunyt családja számára a garantált bruttó alapbérnek megfelelő hozzátartozói nyugdíj jár” – részletezte Tánczos Barna.

A törvény értelmében, amennyiben a vadállomány kezelője és a mezőgazdasági terület, illetve állatállomány tulajdonosa teljesítette a kármegelőzési feladatait, a kártérítés közvetlen kifizetés formájában a környezetvédelmi minisztériumra hárul. A terményeket ért károk esetében a kártérítésbe beleszámítják az elvégzett szolgáltatások, például szántás, üzemanyag, vetőmag költségét is. A vadállatok által okozott közlekedési balesetek esetében a gépjárműben keletkezett károk megtérítéséért a közútkezelő felelős, amennyiben nem jelezte táblával a vadveszélyt, ellenkező esetben a környezetvédelmi minisztérium fizeti a kártérítést.

Tánczos Barna hangsúlyozta: a szaktárca az elmúlt években minden eddigénél nagyobb keretet biztosított a kártérítések kifizetésére, és idénre is elkülönítették az ehhez szükséges összegeket. „2021-ben több mint 7 millió lejt fizettünk ki a vadkárokról, és minden addigi tartozást rendeztünk. A múlt évre a kártérítések összege megközelítette a 8 millió lejt. Az idei költségvetésben pedig újabb 8 millió lejt különítettünk el a vadkárokról. Soha ennyi pénz nem volt még vadkárokról, ami biztosítja, hogy minden felmerülő igényt ki tudjunk fizetni” – hangsúlyozta a tárca vezetője. (sz.p.p.)

Könnyített adófizetés az Access Portal Electronic Tax Services felületen

E hónap végéig tízszázalékos adókedvezmény

A Marosvásárhelyi Helyi Adóigazgatóság emlékezteti az adófizetőket, hogy azok a magánszemélyek, akik március 31-ig teljes egészében befizetik az évi adójukat, 10%-os kedvezményben részesülnek.

A jogi személyek azonban csak akkor részesülnek a 10%-os kedvezményben, ha aktív fiókkal rendelkeznek a Marosvásárhelyi Helyi Adóigazgatóság elektronikus adószolgáltatások portálján, és 2023. március 31-ig teljes egészében befizetik az idei évre vonatkozó adókat és illetékeket.

Új helyszínen is fizethetők az adók és illetékek

Január 16-tól új munkapont nyílt a Hangya utca 2. szám alatt (a volt Salubriserv székháza). Az új helyszínen az adófizetők minden, adóval kapcsolatos ügyet elintézhetnek, elkerülve ezzel a városházán való sorban állást. A Marosvásárhelyi Helyi Adóigazgatóság valamennyi szolgálta-

tása elektronikus úton is elérhető az adófizetőkkel való kommunikáció új online platformján keresztül, a www.dftgm.ro weboldalon található Access Portal Electronic Tax Services gombra kattintva. Március 7-én a ghiseul.ro platform másfél milliót meghaladó aktív felhasználói közül januártól 1.223.454 tranzakciót jegyeztek, ezáltal 435.154.197 lejt utaltak a városkasszába.

Gólya Csaba Levente osztályvezető megkérésünkre elmondta, hogy a ghiseul.ro mellett egyre többen veszik igénybe az adóhivatal Access Portal Electronic Tax Services online felületét, ahol egyszerűbben lehet fizetni, elegendő a személyi szám és egy érvényes bankkártya, és nincs regisztrációhoz kötve. Egyébként mind a ghiseul.ro, mind ez utóbbi felületen külföldön tartózkodó polgárok is kifizethetik a marosvásárhelyi ingatlanjaik vagy járműveik adóilletékét – hangsúlyozta az osztályvezető. (pálosy)

Fotó: Nagy Tibor

4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Több mint 350 ezer autót kénytelen visszahívni a Tesla

Nem örvendhet mostanság a Tesla, hiszen egymás után érkeznek a vállalattal kapcsolatos rossz hírek. Nemrégiben kiderült, hogy egy 2016-os videójuk hazugság volt, a részvényeik esnek, és sok olyan, már rég megígért modelljük nem tudják gyártani, amelyek egyébként nagy érdeklődésnek örvendenek. Természetesen a részvények árfolyamát sok minden befolyásolja, ami pedig a különböző típusokat illeti, immáron megszo- kott a többéves késés az amerikai elektromos- autó-gyártótól. Viszont a megrendezett videó továbbra is nagy port kavart. A Népszívásban is beszámoltunk már arról, hogy a hét évvel ezelőtti videó, amely a Teslák önvezető képességeit hivatott bemutatni, nem más, mint

hazugság. Az egészet megrendezték, többször újra kellett filmezzék, több nagyobb hibát is vétett a rendszer az előre részletesen feltérképezett és beprogramozott tesztút során, mégis az egészet úgy tálalták, mintha a rendszer tökéletes lenne, és már csak a jogi környezetre lenne szükség, aztán nemrégiben kiderült, hogy mégsem. A cég imázsának egészen biztosan nem tett jót ez a felismerés, ahogyan az sem, hogy mind az autósok, mind az állami intézmények körében már évek óta vitatott téma a Tesla vezetéstartámogató rendszerének elnevezése. Ez ugyanis a full self-driving – azaz a teljes önvezetés – nevet viseli, ami megtévesztő, hiszen az autók még távol állnak ettől a szinttől.

Tesla-beltér, illusztráció

Forrás: Tesla

Tesla Model X

Forrás: SpaceX

Tavaly Kalifornia állam meg is tiltotta a gyártónak, hogy a továbbiakban használja ezt az elnevezést, pont abból kifolyólag, hogy megtévesztő, nem a valóságot tükrözi. Az idén pedig a Super Bowl szünetében egy konkurens vállalat fizetett be egy olyan reklámra, amely szintén a rendszert hivatott lejáratni, mindeközben a Tesla azt hangoztatja, hogy statisztikákkal lehet alátámasztani, hogy a full self-driving igenis hatékony. Azonban ilyen statisztikát még nem közöltek. Az mondjuk igaz, hogy az interneten rengeteg olyan videót lehet találni, amelyekben tisztán látszik, hogy a rendszer akadályozta meg, hogy baleset történjen. Ezeket a videókat pedig a Tesla-felhasználók, -vásárlók készítették, illetve az általuk az autókba szerelt kamerák, így a vállalatot nem érheti az a vád, hogy ismét valamit megrendezett.

Bárhogy is nézzük, a full self-driving körül áll a bál, ezt igazolja az is, hogy az amerikai közlekedésbiztonsági hatóság (NHTSA) 363 ezer autót visszahívására kötelezte a Teslát. A szervezet még 2021-ben indított vizsgálatot a témában, ennek eredményeképpen négy fő problémát állapítottak meg, amelyekkel a vállalatnak kötelezően foglalkozni kell. Az első, hogy bizonyos körülmények között az autó sárga jelzőlámpánál is behajt a kereszteződésbe, ez pedig potenciális balesetveszélyt jelent. A második probléma szintén a kereszteződéseknél áll elő, hiszen amennyi-

ben a felhasználó engedélyezi a menüben, akkor az autó nem áll meg a stoplátnál azokban a kereszteződésekben, amelyek jól beláthatóak és teljesen üresek. Ez nem szabályos, viszont a legtöbb sofőr ugyanígy cselekszik. A harmadik tényező az, ahogy a full self-driving reagál a sebességhatárookra, vagyis az, hogy egyes alkalmakkor 2-3 mérföld/órával gyorsabban is engedni menti az autót. A negyedik, ami az imént felsorolt háromnál komolyabb balesetveszélyt hordoz magában, az az, hogy időnként az autó a kanyarodásávokból is egyenesen halad tovább.

Ezt a négy problémát kell orvosolnia a Tesla, azonban az NHTSA azt is hozzátette, hogy ezek nem minden alkalommal jelentkeznek, hanem csak specifikus körülmények között, és akkor sem az összes esetben, hanem csak ritkán. A Tesla a problémát egy automatikus távoli szoftverfrissítéssel fogja megoldani, ezt bizonyos, 2016 és 2023 között gyártott Model S, Model 3, Model X és Model Y-ok fogják megkapni. A távoli frissítés értelmében a tulajdonosok nem kell elmenjenek a márkaszervizbe, hanem egyszerűen letöltik a szoftver új, hibajavításokat tartalmazó változatát, akár csak az okostelefonok vagy számítógépek esetében.

A Tesla közleményében kiemelte, hogy nem tud egy olyan esetről sem, amikor az említett négy gyengeség balesethez vezetett volna, ennek ellenére a legrövidebb időn belül javítani fogja a problémákat.

Ráncfelvarrott Touareg világító emblémával

Idén már egészen biztosan megérkezik a Volkswagen nagy SUV-jének, a Touaregnek a felújított változata, amelynek a tesztje már az utolsó szakaszában jár. Ez azt jelenti, hogy a ráncfelvarrott Touareg álcázva járja az utakat Svédországban. Már a kémfotók tanúsága alapján sejthető volt az, amit a vállalat nemrég közleményben is kiadott. A faceliftes modell esetében a nagy újdonság a fények környékén keresendő.

A svédországi tesztek során az autót sokat használják sötétben, így a fényszórók újdonságait nem is lehetett volna eltitkolni. Az új világítótesteknek a Volkswagen marketingesei az IQ.LIGHT HD mátrix nevet adták. A HD ugyebár a high definition rövidítése, ami a nagy felbontású világításra utal. Nem is hazudtak, hiszen összesen 38,4 ezer – azaz oldalanként 19,2-19,2 ezer – apró LED felel az autó fényéért. A fejlesztők szerint ezeknek a fényereje akkora, hogy nappali fényt varázsol az autó elé. Persze ez egészen biztosan túlzás, az viszont garantált, hogy sokkal erősebben világítanak az új fényszórók, mint bármelyik korábbi. És ha nappali fényt nem is tud az autó elé varázsolni, akkor is képes egy fényszónyeg megalkotni, ez a lane light névre keresztelt megoldás, amely a tesztek szerint kényelmesebbé teszi az éjszakai vezetést, és megkönnyíti a keskenyebb sávokban történő éjszakai autózást. Már ha fel van festve a sáv, ami nem egy helyen Romániában hiányozhat. De ne feketítsük a képet. A fényszónyeg ugyanis a Volkswagen ígérete szerint optimálisan világítja meg azt a sávot, amelyben az autó éppen halad. Azzal, hogy az új Touareg fényei egy sávra fognak korlátozódni, segít a többi közlekedőnek is, hiszen nem vakítja el a szembe jövő autóst. Erre vonatkozóan a Volkswagen arról is beszámolt, hogy ha az autó érzékeli, hogy szemből jön valaki, akkor lekapcsol néhány LED-et – az oldalanként 19.200-ból –, hogy minél jobban csökkentse az erős fény okozta potenciális balesetveszélyt.

Ugyanakkor nem ez az egyetlen új fény, amit megkap a ráncfelvarrott Touareg. Az éjszakai teszteken ugyanis a hátsó megvilágítást sem lehetett eltitkolni. Azonban ebben az esetben nem a lámpák fényei változtak, vagyis nem azok az igazi

érdekesek. Hanem az, hogy a hátsó Volkswagen-jelvény is világítani fog. A hátsó emblémák vörös színű világítását 2023 elejétől engedélyezte az Európai Unió, ezt a lehetőséget használta ki most a Volkswagen. Eddig a jelvények megvilágítására csak az Egyesült Államokban és Kínában volt lehetőség. Az már egy másik kérdés, hogy erre valóban szükség volt-e, vagy valóban képes lesz-e kölcsönözni ez az apró

„meglepetés” az autónak egy olyan vonzerőt, ami miatt az üzletembereknek felkelti az érdeklődését. Gyanítani lehet, hogy nem. Ellenben az új első fényszórók valóban egy olyan újdonságot jelentenek, ami hasznos lehet a sofőrök számára. Arról egyelőre nincs információ, hogy a frissített Touareg mikor kerül a kereskedésekbe, de minden bizonnyal erre már nem kell sokat várni.

Ráncfelvarrott Touareg, a csomagtartóján a világító vörös embléma

Forrás: Volkswagen

Rocktörténeti konferencia

„Az úton menj tovább!”

Március harmadikán a marosvásárhelyi Studium HUB-ban a Marosvásárhelyi Rocksuli a magyarországi Hangór és a Hangfogláló Egyesülettel közösen a szó veszélyes fegyver (volt) címmel szervezett rocktörténeti konferenciát, témája: az erdélyi magyar könnyűzene lehetőségei és buktatói a rendszerváltás előtti Romániában. A hetedik alkalommal szervezett tanácskozássorozat célja, hogy tudományos – történelmi, szociológiai és társadalomkutatói – módszerekkel feltérképezzék a könnyű-, illetve rockzenén alapuló szubkultúra helyzetét a kommunista időkben.

Vajda György

A konferenciát Portik Vilmos, Marosvásárhely alpolgármestere nyitotta meg, és örömet fejezte ki, hogy részt vehet egy ilyen jellegű rendezvényen, hiszen ez egy fehér foltja a társadalomkutatásnak. Elmondta: folyamatban van Marosvásárhely kulturális stratégiájának kidolgozása, amelyben természetesen helyet kap a könnyű és a rockzene, és mindenképpen felkarolják a rocktörténeti kutatásra irányuló kezdeményezést. Utána a meghívottakat Hints Zoltán, a Marosvásárhelyi Rocksuli vezetője, a konferencia szervezője és házigazdája köszöntötte, aki elmondta: a hetedik alkalommal szervezett rendezvénynek az a célja, hogy az elhangzottak alapján összeállt dokumentáció alapozza meg az erdélyi magyar rocktörténeti kutatást, minden aspektusával együtt. Ezt támogatja a Nemzeti Kulturális Alap és azok a magyarországi partnerek, akik az anyaországban élnek a témakörben, és érdeklődnek a határon túli rocktörténet iránt is.

Az előadók sorát Horváth Gergely rádiós műsorvezető, podcaster, kreatív producer kezdte, aki az 50 éve megalakult P. Mobil együttes ismert slágerének sorát – „Az úton menj tovább!” – választotta előadása mottójául, majd azokról a kutatási kísérletekről, konferenciákról beszélt, amelyek Magyarországon is a marosvásárhelyi tanácskozás témáit taglalták. A korábbi marosvásárhelyi tanácskozásokra utalva kifejtette, igen érdekesek azok a hasonlóságok, illetve eltérések, amelyek az egyforma rendszerben élő országokban előfordultak, nevezetesen az, hogy a hatalom miként viszonyult a rockzenéhez, az előadókhoz és a rajongókhoz. Ezért is érdemes kutatni ezt a területet Erdélyben is, mint ahogy a más határon túli magyarok területeken. (Sz.m.: Egy korábbi tanácskozáson vajdasági, felvidéki, kárpátaljai példákat is felvontattak az előadók.)

Bajnai Zsolt, a Beatkorszak Projekt vezetője, a Hangfogláló program elindítója egy esettanulmányt mutatott be. A szatmárnémeti Mikron együttes történetén keresztül világított rá az 1970-es évekbeli romániai magyar rockzenei életre. A történet szinte mindegyik, 1970-es, de akár 1980-as évekbeli zenekarra illik, hiszen nagyrészt középiskolás vagy egyetemista diákokból összeverődött, ún. garázszenekarokról szól. Az együttesek ugyanis garázsokban, fészerekben, helyenként tömházlakásokban kialakított próbatermekben kezdték működésüket, majd hosszú évekbe

telt, míg közönség elé juthattak, ezzel elkerülhetlenül a hatalom figyelmének kereszt-tüzébe kerültek. És ez azt jelentette, hogy cenzúrázták a szövegeket, beleszóltak a színpadi viseletbe, mi több, ha már nagyobb tömegeket mozgattak meg, gyakran betiltották a fellépéseket, meghurcolták a zenekar tagjait, és még az is előfordult, hogy többet nem zenelehettek együtt. Fodor János, a BBTE Történelem és Filozófia Karának egyetemi tanársége ezt a jelenséget taglalta nagyobb kitekintésben, és arra a korszakra reflektált, amikor, bár megkésve ugyan, de a vasfüggöny mögötti országokba is beszivárgott a nyugati kultúra és zene világa, és ezt hogyan próbálta a hatalom a maga oldalára fordítani. Szigorú felügyelet alatt teret engedtek a műfajnak, de mindez csak látszat volt, hiszen a rockmozgalm idején – ideértve az erdélyi magyar rockot is – nem lehetett lemezfelvételeket készíteni, a dalok nem szólhattak a szabadságról.

Zilahi Csaba rádiós műsorvezető, zenei szerkesztő, az Erdélyi magyar rock című kötet szerzője *A (rock)világot jelentő deszkák* címmel azokról az erdélyi koncerthelyszínekről beszélt, amelyeken a hatalom megengedte ugyan a „megnyilvánulást”, de csak szigorú feltételekkel. Munkásklubokban, művelődési házakban, vendéglőkben, aztán a diákfesztiválokon és a „Nyugat szeme” előtt is néha példaként felmutatott Fekete-tenger parti üdülők vendéglőiben lehetett fellépni. Ezek a helyszíneken indult a karrierje nem egy együttesnek, pl. a '60-as években Temesváron a Phoenixnek (Rózsák parkja), Nagyváradon a Metropol Groupnak az IEMB gyárklubban, Kolozsváron a Semnal M-nek a Belvedere szálloda vendéglőjében vagy a Melody bárban, Marosvásárhelyen pedig a Hadsereg Házában, az Elektromaros klubban, a Szakszervezetek Házában, ahol számtalan együttes – Titus Daschievici szervező által pátyolgatva – bonthatta szárnyait. Az „átkosban” kezdeményeztek olyan fesztiválokat is, ahol több együttes is bemutatkozhatott. Ilyen volt a székelyudvarhelyi Siculus (eleinte inkább könnyűzene és folk), a csíkszeredai Ezüsfenyő, a marosvásárhelyi Szakszervezetek Művelődési Házának és/vagy a nyári színpadon szervezett fesztiválja, illetve a sepsiszentgyörgyi Tavirózsa, a székelyudvarhelyi Szejkefürdőn, vagy a Csíkszereda melletti Zsögödön tartott koncertsorozatok. Ismertek voltak a buzáui, a bákói, a Câmpulung Muscel-i (Posada rock) vagy a Râmnicu Vâlcea-i (Constelații rock) illetve a costinești-i országos rockfesztiválok. De az 1980-as évek végén mozitermek és sportsarnokok is befogadták az ismertebb együtteseket. Nyilvánvalóan nem véletlenül nyitottak, hiszen bizonyítani kellett, hogy a rendszer mégsem olyan szigorú, azonban – amint a korábbi előadásokban is elhangzott –, ez csak látszat volt, hiszen cenzúrázták a repertoárt, és „nem megfelelő színpadi fellépés” esetén akár retortóriára is számíthattak az együttesek tagjai.

A cenzuráról beszélt a két következő előadó is. Demeter Csanád történész, tanár sajtószemlélt tartott arról, hogy miként tükrözta a korabeli sajtó a könnyű- és rockzenei világot. Míg 1960 és 1980 között viszonylag gyakran jelentek meg cikkek zenekarokról, eseményekről, addig az 1980-as évek után ezzel a műfajjal nem igazán foglalkoztak, és

Interferențe rock, Marosvásárhely, 1988

Fotó: Vajda György (archív)

minden alkalommal igyekeztek a pártpropagandának megfelelően tudósítani a jelenségről. Novák Csaba Zoltán történész, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet vezetője érdekes történelmi visszpillantást tartott arról, hogy miként viszonyult a hatalom a nálunk is kialakult szubkultúrához. Két „esettanulmányt” is bemutatott: a nem igazán rock-, de alapjában véve magyaroknak szóló (táncdal-) fesztiválként induló sepsiszentgyörgyi Tavirózsaról, illetve egy kolozsvári csöves galéri megfigyeléséről. A történész kifejtette, hogy belpolitikai szempontból tartottak azoktól az elemektől, amelyek a szocialista normarendszert kérdőjelezték meg, illetve leginkább a magyarországi befolyástól ódzkodtak, amely „nacionalista és re-

Siculus fesztivál, 1990

Fotó: Vajda György (archív)

vizionista” volt és „veszélyeztette az ország szuverenitását”. S míg 1945 és 1956 között nem igazán jelentett „veszélyt” az országra a magyarkérdés, ez a magyarországi forradalom után másként tevődött fel. A titkosszolgálat megbélyegzi az erdélyi magyarságot „nacionalista, irredenta és sovén” jelzőkkel, és fokozott állambiztonsági kockázatú tényezőként jelenik meg. Külön-külön módszereken megfigyelés alatt tartották a határ menti régiókat, a belső-erdélyi szörványt és a tömbmagyar területeket. Az 1980-as években előtérbe kerülnek az ifjúsági, nyugati mintájú szubkulturális csoportok, mint a csövesek, akikkel a szekuritáté belső szakmai folyóirata külön foglalkozik (Cine sint și ce vor csövesii). A magyarországi mintára nálunk is létrejött csoportok ugyanis „antiszociális tevékenységet” folytattak, „jövendőbeli tolvajoknak és rablóknak” titulálták őket, és ezért a szekuritáté operatív csoportjai már az 1980-as évektől megfigyelték ezeket az „elemeket”, és igyekeztek szétosztatni, megelőzni azt, hogy „bomlasszák” a rendszert. A kolozsvári esettanulmány kapcsán kiderült, hogy a gyülekezőhelyektől a készlet vevő személyek létszámaig, a beszélgetésekben felmerülő témákról mind értesült a szekuritáté. Érdekességképpen felvetik, hogy a „csövesek” előszeretettel hallgatják a Szabad Európa Rádiót, és itt szervezik meg az illegális határátlépéseket (szökéseket) is, mi több, az is, hogy az üzletekből lopott alkoholt fogyasztanak. Természetesen kapcsolatba hozták a magyarországi mozgalommal, hiszen onnan áramlott be az olyan együttesek hatá-

sára, mint az Edda, a Dinamit, a Piramis stb. A dossziék pontosan leírják a kolozsvári csöves „szerveződéseket”, a kihallgatásokat, és természetesen ennek megfelelően a jelenség megfékezéséért intézkedéseket, módszereket is kidolgoztak, amelyekről ma már szintén pontos képet kapunk.

A Tavirózsa fesztivál egyike volt azoknak, ahol ellenőrzött szórakozási lehetőséget teremtettek a magyaroknak. A szekuritátés dossziékból kiderült ugyanis, hogy külön operatív csoportok követték végig a rendezvényszervezést, előkészítéstől a végéig, beépülve a közönség soraiba.

Boros Zoltán zeneszerző, az RTV magyar adásának zenei szerkesztője arról tartott előadást, hogy a szigorítások ellenére melyek voltak azok a lehetőségek, ahol romániai magyar zenészek, zeneszerzők és előadók is megnyilvánulhattak. Ilyen volt akár a Román Televízió is, ahol sikerült néhány együttest felfuttatni. (Sz.m.: És sok esetben ennek az ismertségnek köszönhetőek azt, hogy bár megfigyelés alatt álltak, nem tudták őket eltüntetni a nyilvánosság elől.) És jelentek meg az állami lemezkiadó vállalatnál, az Electre-cordnál is lemezeik. Érdekes példa a Magnetone együttes, amely egyik lemezét magyar, míg a másikat már román nyelven adhatta ki. De hallhattunk Kiss Éva előadóművésztől, Kerestély Zsolt zeneszerzőről és másokról, akik valahogy helyet kaptak a romániai könnyűzenei életben, nem kis áldozatok árán. Boros Zoltán azt is bevallotta, hogy megke-reste a rendszerváltás előtti magyarországi lemezkiadó vállalatot is, és ajánlott erdélyi magyar zenekarokat, azonban odaát akkor nem vállalták a határon túliaknak a lemezkiadást.

Cseke Péter irodalomtörténész, egyetemi tanár *A hatóságilag ellenőrzött tényirodalom hullámverésében* című írása arról szól, hogy miként gyűrűzött be a cenzúra a romániai magyar sajtóba, hogyan váltak bizonyos témák tabukká, és kerültek szerzők index alá, illetve tiltották meg azt is, hogy a helységneveket magyarul használják. Felidézte azt, hogy a Forrás-nemzedék milyen szerepet vállalt az erdélyi magyar irodalomban, illetve arról is szó volt, hogy a két világháború között miként jelenhettek meg az akkori létállapotokat tükröző szociográfiai jellegű írások, riportok. Érdekes történetet mesélt a háromszor előcenzúrázott, 1986 tavaszán ki-nyomtatott Erdélyi fiatalok című dokumentumkötetről, [Erdélyi fiatalok – dokumentumok, viták (1930–1940). Bukarest, Kriterion Könyvkiadó, 1986/1990], amelyet végül betiltottak, a példányokat bezúzták, és emiatt valódi formájában 1990-ben jelent meg a tanulmány. Így ez is jó példája annak, hogy a rendszer ideológiáját megkérdőjelező valóságot miként próbálták eltörölni a diktatúrában.

Az előadásokat műhelymunka, megbeszélés követte, következtetésként elhangzott, hogy folytatni kell a kutatómunkát. Ezért jó, hogy a Nemzeti Kulturális Alap korábban Cseh Tamás-, később Hangfogláló programjának magyar könnyűzenei örökség megőrzését támogató alprogramja felkarolta ezt a kezdeményezést, és a határon túlra is kiterjesztette. A konferencián elhangzottakról kötet jelenik majd meg, a gyűjtőmunka folytatódik, ugyanis a Rocksuli várja az 1989 előtti együttesekről, fellépésekről, koncert-helyszínekről készült fotókat, hiszen szándékában áll egy rocktörténeti fotómúzeumot létesíteni, ami a kommunista korszak érdekes, különleges szelétét (szubkultúráját) helyezi majd előtérbe.

Az Autostop MS a Megéneklünk Románia fesztiválon

Fotó: archív

MAROS MEGYEI TANÁCS
MŰSZAKI IGAZGATÓSÁG
MUNKÁLTAKÖVETÉSI SZOLGÁLAT

KÖZLEMÉNY

A MAROS MEGYEI TANÁCS, a „DJ135 Marosvásárhely - Nyárádmagyarós - Sívárad megyei út útpadkájának aszfaltozása” elnevezésű projekt tulajdonosa, értesíti az érdekelt személyeket a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség besorolási döntésének a meghozataláról: nem szükséges környezeti hatástanulmány „A DJ135 Marosvásárhely - Nyárádmagyarós - Sívárad megyei út útpadkájának aszfaltozása” projektre, amelyet Maros megyében, Jedd községben, Jedd, Kebeleszentivány, Kebele falvakban, Nyárádszereda városában, Kisszentlőrinc, Székelysárd, Székelytomp falvakban, Székelybere községben, Székelybere faluban, Nyárádmagyarós községben, Nyárádmagyarós faluban, Sívárad községben, Sívárad faluban javasoltak kivitelezésre. A besorolási döntéstervezet tanulmányozható a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség Marosvásárhely, Hídvég utca 10. sz. alatti székhelyén, hétfőn 9-15 óra között, keddtől péntekig 9-12 óra között, valamint a következő internetes címen: <http://apmms.anpm.ro>. Az érdekeltek a besorolási döntéstervezettel kapcsolatos hozzászólásaikat/megjegyzéseiket elküldhetik a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség internetes oldalára, a közlemény közzétételének a dátumától számított 10 napon belül.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Ovidiu Georgescu
ALELNÖK

A MAROS SZÖVETKEZETI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG vezetőtanácsa összehívja tagjait az évi soros közgyűlésre, amelyet 2023. március 30-án 12 órai kezdettel tartanak meg a részvénytársaság székhelyén.

A hivatalos napirend jegyzéke a székhelyen ki van függesztve.

Ha a törvényes követelmények nem teljesülnek, akkor az újratervezési időpontot április 6-ára állapítják meg, ugyanabban az időpontban és ugyanarra a helyszínre. (23446)

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel márciusra ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között.

Spălătorie și detailing auto
Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

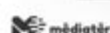

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

A Népújság Alapítvány számít önre

Akárcsak az előző években,

alapítványunk továbbra is hathatósan szeretné támogatni Maros megye magyarságának szellemi, kulturális gyarapodását, ösztönözni az ifjú tehetségek kibontakozását, érvényesülését, elősegíteni az olvasói igények kielégítését. Ebben kéri barátai, a Népújság híveinek támogatását.

Kérjük, ajánlja fel jövedelemadója 3,5 %-át erre a célra!

Adataink:

Név: Fundația Népújság Alapítvány

Cím: 540015 Tg. Mureș, str. Gheorghe Doja nr. 9. et. II.

Adószám: 5093655

Bankszámlaszám: RO96 RNCB 0188 0349 7752 0001

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ garázs a Kárpátok sétányon.
Tel. 0746-638-960. (18912-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, bent munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk!
Tel. 0767-837-782. (18810)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, meszelést, festést, szigetelést, laminált padló lerakását, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Szilárd. (18850-I)

MOSÓGÉPEKET és hűtőszekrényeket javítok. Tel. 0755-825-502. (18944-I)

MEGEMLÉKEZÉS

„Búcsú nélkül mentem el tőletek,
Nem búcsúzom, ma is élek köztetek.”

Fájó szívvel emlékeztünk március 6-án a folyfalvi születésű id. APPA VIKTORRA halálának 10. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét szeretettel őrzik szerettei. (18988-I)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

Szomorúan értesültünk BRÉZSA ZOLTÁN elhunytáról. Ószinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak. A marosvásárhelyi RMDSZ 13-as körzetének volt választmányosa. (sz.)

Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek, hiába szállnak az évek.

Március 8-án fájó szívvel emlékezünk drága szüleinkre:

MOLNÁR MÁRIÁRA
halálának 24. évfordulóján

és

MOLNÁR MÁRTONRA
halálának 22. évfordulóján.

Nyugodjanak békében!

Gyermekeik és azok családja. (18936-I)

„Megyek az úton, de ne sírjatok,
Földi életemből csak ennyi jutott.
Isten minden embernek kimérte,
Kinek hol a kezdete és hol a vége.
Elmegyek, mert el kell mennem,
Vár az ismeretlen, hosszú álom.
Míg éltem, szívem és lelkem nektek adtam,
Hát ne fájjon halálom.”

Kegyelettel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk a sáromberki

id. FERENCZ MÁRIÁRA

elhunytának 20. évfordulóján.

Az emlékezéshez nem emlék, hanem szeretet kell, s akit szeretünk, nem feledjük el.

A szeretet égig emel, örökre összeköt.

Szeretteid. (19984-I)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatja a család mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

LŐRINCZ ISTVÁN

életének 84. évében, 2023. március 5-én csendesen visszaadta lelkét Teremtőjének.

A virrasztására 2023. március 8-án 18 órakor kerül sor a Pax ravatalozóban, és március 9-én 14 órakor helyezük örök nyugalomra a bányi temetőben.

Drága emléke örökké él szívünkben! (p.-I)

Válasszon aktuális ajánlataink közül!

**-15% KEDVEZMÉNY
SZEMÜVEGLENCSÉKRE**

VAGY

**-15% KEDVEZMÉNY
SZEMÜVEGKERETEKRE**

MEDGYES
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA
Str. Pompierilor Nr. 1.
0733 553 973

SEGESVÁR
Str. Mihai Viteazu Nr. 40.
0770 810 855

MAROSVÁSÁRHELY
(Központ)
P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126
0755 088 379

SZÁSZRÉGEN (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

TORDA
Str. Mihai Viteazu, Nr. 2.
0729 069 548

SZÁSZRÉGEN
(Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

DICSÓSZENTMÁRTON
Str. Victoriei, Nr. 21.
0736 386 353

MAROSLUDAS
B-dul 1 Dec. 1918, Nr. 7.
0735 786 853

www.doraoptics.ro

Utolsó két előadás Marosvásárhelyen!

A Hahota színtársulat március 10-én és 11-én este 7 órától utolsó két alkalommal viszi színre a fergeteges Megette a fene az egészet! című szilveszterikabaré-előadását Marosvásárhelyen, a Maros Művészegyüttes előadótermében.

Szerezzék be idejében érvényes belépőjüket, nehogy lemaradjanak!

Fellépnek: Puskás Győző, Gönczy Katalin, Cseke Péter, Halmágyi Éva, Szőlősi P. Szilárd, Kelemen Barna és Jakab Bodoni Ildikó. Rendező: Kovács Levente.

Jegyek elővételben a Maros Művészegyüttes és a Kultúrpalota jegypénztárában, valamint a World Travel Shop utazási irodában kaphatók.

Minden érdeklődőt nagy szeretettel várnak!

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

FESZTPETŐFI

200

Marosvásárhelyi Nemzeti Színház, Underground terem
2023. március 14–15.